

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

4. ČÍSLO

3,- Kč

26. ZÁŘÍ 1993

POCHYBNÁ CESTA BYZNYSU

Největší světová velmoc - USA - prošla po svém vstupu do druhé světové války v roce 1941 obrovským hospodářským rozvojem, který se zastavil až někdy ke konci padesátých let. Země tonula v záplavě zboží, lidé měli nadbytek peněz, ale chyběly jim konzumentské návyky. Peníze raději ukládali nebo investovali, než by je utráceli za zboží. Velké koncerty se musely vážně zabývat otázkou, jak zapůsobit na psychiku prostého občana, aby se rozhodl kupovat zboží - utrácet peníze, a ne ukládat v záložně.

(pokračování na str. 2)

foto archiv - Hraniční přechod mezi bývalým Východním a Západním Berlínem. Tenkrát jsme hleděli na Západ s obdivem. Dnes vidíme, že i odtud k nám přichází leccos špatného.

POCHYBNÁ CESTA BYZNYSU

(začátek článku na str. 1)

Tak vznikly reklamní průmysl a showbiznis. Ty zplodily svoji elitu, vydávající se za mluvčího pokroku směrem "ke světlé budoucnosti lidstva". Jsou to lidé velkých oslňujících reklam, sdělovacích prostředků a kultury rocku a džezu. Jejich morálka se diametrálně liší od etiky statistického Američana. Anketní průzkumy ukázaly, že 45 % dotázaných této vrstvy lidí se nehlásí k žádnému náboženství, zatímco v celkové statistice amerických občanů to činí pouhých 4 %. Více než polovina z nich považuje cizoložství za mravně dobré, zatímco z celkového počtu občanů zastává tento názor pouhých 15 %. Téměř 80 % dotázaných této skupiny pokládá homosexualitu za něco přirozeného, mezi řadovými Američany je to 25 %. Z toho plyne, že tyto lidé mají úplně jinou stupnici hodnot než je ta, kterou zastává většina řadových Američanů. Jsou přesvědčeni, že oni mají tu jediné správnou představu o svobodě člověka. Jde o svobodu od domnělých "předsudků" a "zátěží minulé výchovy". S tím souvisí i "svoboda" od Boha, svědomí bylo zastoupeno psychoanalýzou.

Tuto "svobodu" hlásají potom její protagonisté formou reklam, rockových koncertů a dalších show. Cíl je jediný: vyloučit z povědomí občana všechno, co je nepříjemné, upnout jeho pozornost výlučně jen a jen na rozkoše jakéhokoliv druhu bez ohledu na etické postuláty... Ty se prohlásí za zaostalost a předsudek. Prezentuje se ideál supermana, nový typ Nietscheova nadčlověka. Je jím obvykle hvězda stříbrného plátna nebo koncertního pódiá rocku, prezentovaná uměle jako idól krásy, úspěchu a svobody. Sympafák, miláček davů. Přitom samozřejmě člověk, který je "oproštěn" od nějakých morálních zábran, z ničeho nemá strach. Holduje alkoholu, drogám, sexu... Jeho úsměv přitom vyznačuje dokonale pocit štěstí "osvobozeného" člověka.

Lež této liberální propagandy, jež zachvátila celý západní svět, nevyvracejí jen církve a "náboženští fundamentalisté", jak jsou nazýváni ti, kdo si "dovolují" tyto praktiky kritizovat. Mezi odpůrci tohoto typu společnosti, založené na podvodu reklamy a show, patří i náš emigrant Milan Kundera, spisovatel a esejista, který není praktikujícím věřícím žádné církve. Všichni slušní lidé bez ohledu na přesvědčení, kteří mají cit pro morální hodnoty, vstřípené člověku staletými křesťanskou civilizací, se musí vnitřně bouřit proti této "demokratické", ve skutečnosti skrytě totalitární lži.

Totalitní diktatura, k níž se vyspělá západní společnost nepřiznává, avšak která je stejně nebezpečná jako diktatura nacistického a komunistického typu, spočívá v tom, že odpůrci lži o novodobém "nadčlověku" reklamy nemají prakticky žádnou možnost vyvrátit ji ve sdělovacích prostředcích. Ty jsou koupeny v absolutní většině lidmi páhajícími onen obrovský podvod na člověku, ať už se jedná o televizi, rozhlas či velké deníky. Zastánci pravdy mají k dispozici pouze tisk o malém nákladu s mizivými finančními prostředky.

Takže jen nepatrný počet občanů má to "štěstí" se dozvědět, že idól davů,

představovaný jako jeden z nejšťastnějších lidí světa, hvězda pop-music Michal Jackson, skrývá pod timolínovým úsměvem svůj pocit zmaru, nezdaru a strachu. Panicky se bojí stárnutí, podrobil se několika plastickým operacím, které sice udržely jeho tvář podobnou cherubínově, nicméně způsobily mu takové zdravotní komplikace, že brzy bude nucen definitivně zanechat veřejného vystupování a postoupit nákladné léčení bez jistoty uzdravení.

Mnoho hvězd dopadlo podobně, aniž sdělovací prostředky o tom informovaly, a když, tak jen okrajově, aby si toho čtenáři příliš "nevšimli". Kolika lidem je například známo, že John Holmes, pověstný "nikotinový cowboy" z reklam tabákového koncernu Marlboro, sám naruží kuřák, zemřel v červnu 1992 na rozedmu plic? Před smrtí si ještě přál zveřejnit prohlášení, že lituje svého promarněného života a zejména toho, jak na reklamních plakátech lákal miliony lidí ke zhoubnému návyku. Žádný z masových sdělovacích prostředků to nepublikoval. Reklamy s Holmesem jako cowboyem na koni v typickém sombreru s cigaretou v ústech však zdobí televizní obrazovky, plakáty kin i výlohy obchodů dál, aby hlásaly cynickou lež o vrcholně šťastném muži díky cigaretám značky Marlboro.

Poučná a otřásající je historie jednoho z největších a neaktivnějších obhájců této moderní "svobody" Hugh Hefnera. Stál čtyřicet let v čele obrovského koncernu Playboy, vydával populární a "na dračku" jdoucí časopis stejného jména, obsahující tvrdou pornografii. Získal si smutnou popularitu jako zakladatel "říše požitku". Vlastnil hotely, kasína, nevěstince, porno-vydavatelství, půjčovny pornokazet atd. Vytvořil stereotyp "člověka úspěchu" a propagoval, velmi účinně a sugestivně, styl života v duchu ideologie "osvobozeného" sexu. Bulvární tisk v USA čas od času zveřejňuje úryvky z jeho soukromého deníku. Hefner v něm popisuje své crotické zážitky s celkem tisíci ženami, které "prošly" jeho postelí. Měl všechno, nač si vzpomenu. Pohyboval se vlastním letadlem, v němž chyběl snad jenom bazén. Stal se zázračným dítětem showbiznisu, jenž totalně zmaterializoval mýtus Ameriky jako zaslíbené země.

Tolik lic mince. A její rub? Tento idól štěstí, sklizející obdiv mnohých, upadl do těžké psychické choroby v důsledku silných depresí, při kterých se na několik měsíců uzavíral před světem. Navenek "šťastný" muž byl ve skutečnosti jedním z nejnešťastnějších lidí světa. Jeho údajné "štěstí", předkládané světu sdělovacími prostředky, bylo vlastně obrovskou a trestuhodnou lží. Pravda se však k většině obětí tohoto podvodu nedostane. Masové sdělovací prostředky ji prostě nezveřejní.

Podvodné manipulace v zájmu potlačení pravdy nabývají někdy strašlivé podoby. Ve světě působí tzv. "satanská církev" disponující obrovským finančním kapitálem. Odkud ho vzala? Světová masmédiá zamlčují, že přibývá podnikatelů a ředitelů firem, kteří satanisty finančně podporují, ano, mnozí dokonce upsali svou duši ďáblu.

Další z takových živých kampaní probíhají ve sféře boje za právo na život nenarozeného člověka. Před uzákoněním potratu v r. 1973 v USA byly masové

sdělovací prostředky plné zpráv o ilegálně prováděných potratech a o tom, že při nich umírá ročně kolem 20 000 žen. Šlo o záměrnou dezinformaci, skutečný počet činil pouhé 200, a to ještě není jisté, zda se jednalo vždy o smrt v důsledku nelegálního zákroku. Veřejnost ale musela být "zpracována" tak, aby hrůzostrašně vysoká čísla úmrtí v důsledku nelegálně a neodborně prováděných interrupcí vyvolala paniku a získala veřejnost pro legalizaci potratů. Pravdivá čísla ovšem odmítají zveřejnit jak velké televizní a rozhlasové společnosti, tak i masově čtené deníky. Totéž se týká i údajného počtu po znásilnění, což sdělovací prostředky uváděly jako další závažný argument pro legalizaci abortů. Natáčely se rozhovory s ženami, které otěhotněly po znásilnění, když ale tyto později svou výpověď odvolaly a řekly, že přišly do jiného stavu po normálním sexuálním styku, nikdo to nezveřejnil kromě lokálních či církevních periodik. Přesně takový případ nastal u čtrnáctiletého irského děvčete, které muselo na potrat cestovat až do Anglie, neboť Irsko nadále vraždy nenarozených zakazuje. Světová masmédiá se předháněla v odsuzování "tmářského" a "nelidského" irského zákonodárství. Když ale teď před soudem vychází najevo, že znásilnění si dívka vymyslela, televizní kanály i velké deníky se zahalyly mlčením. Pravda je nepříjemná.

Ve větu lži a odmítání sdělovacích prostředků zveřejnit pravdu by se dalo pokračovat. Před časem se propagovaly antikoncepční prostředky jako cesta ke snížení potratovosti. Tyto reklamy stále trvají. Nikdo ale nezveřejní, že od té doby se potratovost naopak zvýšila a nikoli poklesla. Velkou a nebezpečnou lží je také doporučování prezervativu jako údajně "nejúčinnější" obrany proti AIDS. Ve Švédsku se dokonce kondomy nabízejí zadarmo dvanáctiletým dětem, ve Francii se toho nedávno domáhala socialistická ministryně pro ženy Veronique Nelertzová, známá mimo jiné i svými útoky na papeže Jana Pavla II. Odborně fundované články a studie o iluzi této "ochrany" a důkazy, že jedinou účinnou ochranou před touto moderní chorobou je sexuální spořádaný život, opět marně čekají na své publikování v masovém měřítku.

Nicméně přes všechny tyto podvodné manipulace se mýtus produkce a pokroku bez ohledu na mravní normy začíná vyčerpávat a kompromitovat. Nedává totiž odpovědi na základní otázky člověka, vede naopak k frustraci, působí obavy a strach. Hromadění bohatství a bezohledná devastace přírody vedou k dezintegraci společnosti a duchovní krizi. Je tomu tak proto, poněvadž liberální ideologie Západu nemá na zřeteli dobro člověka, je pouhým nástrojem k nadvládě finančních mafií a oligarchií nad jednotlivcem. Aby nedosáhly svého cíle, proradně užívají starou lež, že ďábel neexistuje, ačkoliv země čím dál více připomíná pekle.

Kapitáni ekonomiky si v západních zemích stěžují, že konzum ve vyspělých státech upadá, ačkoliv lidé mají více peněz než před dvaceti či třiceti lety. Bezradně nad tím krčí rameny. Není snad odpověď v tom, že občané čím dál více odhalují prolhanost konzumního materialismu navzdory faktu, že jeho kritikům se znemožňuje přístup k masmédiím? Liberální ideologie, která je jeho nositelem, se na Západě opouští. U nás naopak je nekriticky přijímána. Musíme skutečně tragické omyly jiných opakovat?

Radomír Malý

MYŠLENKA NA NEDĚLI

Slavný anglický dramatik G. B. Shaw se svým typickým sarkasmem jednou napsal, že jediným člověkem, který ho dokáže správně ohodnotit, je jeho krejčí, protože mu pokaždé bere novou míru. My lidé máme rádi stereotypy o druhých. Jednou se někdo dopustil něčeho zlého, zachoval se k nám unfair - a už to má u nás prohrané navždy. Nedovedem připustit, že lidé jsou schopni se vyvíjet, měnit, a také se doopravdy měnit. K lepšímu i horšímu. Pán skrze proroka Ezechiela v dnešním prvním čtení nás varuje před vytvářením stereotypů o lidech. Jestliže někdo byl dříve špatný, mohl se do dneška změnit, dejme mu šanci! Kdo byl ale dobrý, vyzkoušejme ho, mohl se změnit k horšímu. To bývá často tragické. Pán Ježíš v dnešním evangeliu připomíná nepěkné jednání druhého syna, který slíbil, že půjde pracovat na vinici, ale nakonec nešel. Mnoho lidí má dobrou vůli udělat něco dobrého,

třeba to i slíbí, ale nakonec je přemůže lenost, nechut, lákadlo tohoto světa apod. Oč lépe je na tom ten první syn, který sice nejprve řekne, že se mu nechce, ale nakonec jde. Stačí však jen trochu s porozuměním se dívat na lidi kolem sebe, abychom zjistili, že těch, kteří byli původně na špatné cestě a teď jdou dobrým směrem, je víc než si myslíme. Chce to jenom - podle dnešních slov svatého Pavla - trochu křesťanské snahy druhé těšit, trochu láskyplného povzbuzení, nějaké duchovní společenství a trochu srdečné účasti. Potom teprve poznáme, že lidí, kteří se změnili díky poznání Ježíše Krista a Jeho nauky, není zase tak málo. Přijmeme-li to smýšlení, k němu tak vřele nabádá sv. Pavel, totiž abychom nic nedělali z hašteřivosti nebo touhy po prázdné slávě a hleděli nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch druhých, brzy je poznáme a dokážeme se z toho upřímně radovat.

PERIKOPY NA 26. NEDĚLI V MEZIDOBÍ:

Ez 18, 25-8;
Filip 2, 1-11;
Mt 21, 28-32

PAPEŽOVO VAROVÁNÍ VĚDCŮM

Sv. Otec Jan Pavel II. vyzval vědce, aby se postavili na odpor stále silnějšímu ohrožení životního prostředí. Papež v poselství účastníkům Mezinárodního sympozia v sicilském vědeckovýzkumném centru v Erice doslova přešel:

"Nepřítel, který dnes život a pokrok národů ohrožuje, se jmenuje egoismus, nedostatek bliženské lásky a touha po moci v hospodářské, politické a technické rovině."

Dále Sv. Otec vyjádřil přání, aby "ve světě triumfovaly život a ne smrt, naděje a ne zoufalství, svoboda a ne otroctví."

PRAVOSLAVNÁ UNIVERZITA V MOSKVĚ

V tomto vysokoškolském semestru otevřela své brány nově zřízená pravoslavná univerzita v Moskvě, nazývaná Univerzitou sv. Jana Teologa. Jejím zřizovatelem je moskevský pravoslavný patriarchát. Zatím má pouze dvě fakulty: teologickou pro adepty kněžství i pro laiky a filozofickou se zaměřením na historii. Podle možností se očekává otevření dalších fakult: ekonomické, lékařské a umělecké. Pravoslavná univerzita získala část přednášejících z Moskevské

státní univerzity. Nemůže však počítat se státními dotacemi, pouze s dobrovolnými dary. Moskevský patriarchát zřídil také pro podporu této univerzity tzv. Pravoslavnou banku.

VĚŘÍCÍCH SLOVÁKŮ 57 PROCENT

Podle průzkumu Statistického úřadu Slovenské republiky se považuje 57 procent slovenského obyvatelstva za věřící. Pravidelně každou neděli navštěvuje bohoslužby 20 procent. Za ateisty se pokládá rovněž 20 procent občanů. V postoji k náboženství jsou velké rozdíly mezi jednotlivými oblastmi. Nejvíce věřících je v obcích do 2000 obyvatel, nejméně v Bratislavě, kde se deklarovalo jako věřící 44 procent. Religiozita je vyšší u žen než u mužů: zatímco počet mužů prohlašujících se za věřící činí 50 procent, u žen to dělá 65 procent. V sociálních kategoriích je nejméně věřících mezi nezaměstnanými. Zajímavý je vztah k náboženství v poměru k politickému smýšlení. Zatímco stoupenci KDH jsou z 99 procent nábožensky založeni, stoupenci Slovenské národní strany z 55 procent a stoupenci Strany demokratické levice z 25 procent. Co se týká jednotlivých vyznání, existuje na východním Slovensku pestrá pluralita. Římsko-

katolická církev je zde zastoupena 50 procenty, zatímco v jiných oblastech se jedná o 80 - 90 procent. Řeckokatolíci představují v kaleidoskopu věřících občanů 17 procent, evangelíci luteráni 14, pravoslavní 5. Židé tvoří na východním Slovensku pouhé jedno promile, v Bratislavě však 2,2 procenta.

SILNĚ RELIGIÓZNÍ MLÁDEŽ

Podle sociologických průzkumů mezi středoškolskými studenty ve Slovensku 25 procent pravidelně každou neděli chodí do kostela, 45 procent jen na velké svátky. Tento stav je podstatně lepší než v roce 1985, kdy se přihlásilo k pravidelné nedělní účasti na bohoslužbách méně než dvacet procent středoškolské mládeže.

POPRVĚ VRÁCEN KOSTEL

Římskokatolický apoštolský administrátor Moskvy mons. Tadeusz Kondrusiewicz znovu posvětil v ruském městě Vladimíru první katolický kostel, který byl Církvi oficiálně vrácen státem plně zrestaurován. Chrám P. Marie Růžencové, jenž sloužil až do roku 1930 místním Polákům, byl toho roku uzavřen a přeměněn na skladiště. Jde o první kostel, který byl katolíkům vrácen, a to v dobrém nikoli dezolátním stavu.

HIRKA PŘIJÍMÁ ČESKÉ BIRITUALISTY

Biskup řeckokatolické církve na Slovensku mons. Ján Hirka informoval rakouský týdeník "Die Furche", že přijal do duchovní správy své diecéze východního ritu osm českých kněží, kteří byli původně věřícími latinského ritu a jako ženatí mužové vysvěceni za komunistické totality na kněze byzantského obřadu v ilegalitě působícím biskupem dr. Felixem Davidkem. Čtyřem z nich ještě udělil biskup Hirka svěcení "sub conditione" (podmíněně), neboť platnost

jejich tajného kněžského svěcení byla sporná. Těchto osm duchovních působí v českých zemích jako biritualisté, to znamená s právem celebrovat v latinském i byzantském ritu. Řeckokatolická církev zůstává věrna své tradici a uděluje kněžské svěcení i ženatým. Biskup Hirka však zdůraznil, že bedlivě dbá na to, aby alespoň polovina duchovenstva pocházela z řad celibátníků, poněvadž jen v celibátě žijící kněží se mohou stát biskupy.

POLEMIKA K VÝSTAVĚ O INKVIZICI

Město Assisi uspořádalo výstavu týkající se dějin středověké inkvizice. Mistři biskup Sergio Goretti její uspořádání kritizoval s odůvodněním, že se jedná o dávno překonanou minulost, která nesnese srovnání se současným stavem, kdy je mučení používáno ve všech částech světa a

vyhlazovací tábory pohanských nacistů a gulagy bezbožeckých komunistů byly něčím mnohonásobně horším. Starosta města Giuliano Vitali, zvolený za levicovou koalici, odpověděl, že výstava nechce pranýřovat katolickou církev, pouze vzpomenout oběti inkvizice.

PROTICÍRKEVNÍ SDRUŽENÍ V POLSKU

V Polské republice bylo založeno tzv. "Sdružení na obranu práv a svobod". Jak uvádí jeho stanovy, cílem je "čelit invazi Církve ve veřejném životě". Jde mimo jiné o boj proti zákonu zakazujícímu potraty, což prý znamená "vnucování náboženských názorů ostatní části společnosti". Protipotratový zákon je prý prvním stupněm k vytvoření "náboženského státu", v němž bude potlačena svoboda svědomí. V čele jmenovaného sdružení stojí poslankyně Sejmu Barbara Labudová.

Že dotyčné paní poslankyni nejde o "svobodu", je zřejmé. Moderní historie dost jasně ukázala, že katolická církev svobodu svědomí respektovat chce a respektuje. Paní poslankyni se jedná patrně, jako ostatně mnoha jiným, o "svobodu její", nikoli o svobodu svědomí, slova a smýšlení. O svobodu bezrestně vraždit nenarozené děti, o svobodu euthanasie a pornografie. Takovou "svobodu" Církev samozřejmě odmítá a každý informovaný ví, proč ji odmítá.

FRANCOUZI MĚNĚ VĚŘÍCÍ?

Jak uvádí J. Doquesne ve francouzském časopise "Le Nouvel Observateur", v r. 1960 téměř čtvrtina francouzského obyvatelstva chodila pravidelně každou neděli do kostela. Dnes tento počet činí deset procent. Celkově to však znamená čtyři miliony lidí, což je podle Doquesnea číslo, jakým se nemůže pochlubit žádná politická, zájmová, kulturní či jiná organizace. Autor dále poukazuje na složitost tohoto jevu samotného, když třetina těch, kteří do kostela nechodí, se pravidelně modlí. Mnoho z nich náleží nejružnějším sektám, které jako všude na Západě prožívají svůj rozkvět. Existují další faktory, které třeba nazvat "šokujícími". Mezi ně například patří, že nový Katechismus katolické církve měl překvapivý

úspěch, během pár týdnů se ho prodalo půl milionu výtisků. Rovněž tak je zajímavé, že návštěva papeže Jana Pavla II. přitahuje pokaždé obrovské zástupy. Nejpopulárnější osobou ve Francii je kapucín abbé Pierre, známý dobrodinec nejhudších a nejpouštěnějších. Charakteristickým fenoménem je také rostoucí zájem o poutě a procesí. Na druhé straně však zaznamenávají ve Francii nebyvalý vzrůst sekty, kterých tu působí více než tři

GLAS KONCILIA K MEDJUGORJE

Zagreb - 8. srpna oslavil oficiální časopis jugoslávské biskupské konference, "GLAS KONCILIA", zvláštní jubileum. Vyšlo tisící číslo od založení tohoto týdeníku v r. 1963.

ČEŠI NA POSLEDNÍM MÍSTĚ

Na každoročně pořádaném kongresu "Forum Ostarichi" v Rakousku byli jeho účastníci seznámeni s výzkumy religiozity v evropských zemích. Nejlépe jsou na tom bezesporu Irsko a Polsko. Nejnížší religiozitu vykazují Dánsko, Francie, Estonsko, bývalé NDR, Švédsko a na posledním místě Česká republika. Rakouský pastorální teolog Paul Zulehner odmítl názor, že v bývalém komunistickém bloku je religiozita vyšší než na Západě. Podle něho hraje rozhodující roli historické a kulturní dědictví, jež podstatně ovlivňuje religiozitu obyvatelstva.

PŘEDPOVĚDĚLA SMRT?

Bratr papeže Jana Pavla I. Edoardo Luciani tvrdí, že vizionářka z Fatimy Lucie Santosová, která žije jako řeholnice v klášteře v Coimbre v Portugalsku, vedla s tehdy ještě benátským patriarchou Albinem Lucianim dlouhý rozhovor. Budoucí papež údajně po něm zbledl a zvažněl.

Později se svěřil, že mu sestra Lucie předpověděla závažné skutečnosti týkající se Církve i jeho životního údělu. E. Luciani k tomu dodal: "Jsem stále více přesvědčen, že můj bratr Albino předem věděl, že jeho pontifikát bude krátký."

stovky, některé jen s několika desítkami členů, jiné zase mají statisíce vyznavačů. Toto všechno podle autora je znamením toho, že ve francouzské společnosti hlad po náboženství a duchovních hodnotách existuje, je ovšem otázka, proč ho nedokážou "zahnat" klasické křesťanské církve. Nejpravděpodobnější příčinou podle něho je malý radikalismus zejména katolíků, malá ochota jít do světa hlásat evangelium. Sekty tohoto vaku využívají bez nejmenších obav a skrupulí.

K MEDJUGORJE

Na prostřední dvoustraně byly připomenuty nejdůležitější zprávy oněch 30 let, např. první poutní

(dokončení na poslední straně)

OBRÁCENÍ SKRZE MARIÍ

Radomír Malý

Pani Taťána Goričevová není v křesťanských kruzích Západu neznámá. Je filozofkou, původně lektorkou na petrohradské univerzitě, komunistkou a ateistkou. Před více než deseti lety konvertovala k pravoslaví a zapojila se do ilegálních duchovních kroužků pravoslavných křesťanů, což jí vyneslo propuštění ze zaměstnání, pronásledování ze strany KGB a posléze věznění. Po zralé úvaze se rozhodla nakonec pro emigraci. Před dvěma lety se vrátila zpět do Petrohradu, kde opět přednáší na univerzitě a angažuje se pro duchovní probuzení ruských pravoslavných. Redakce rakouského časopisu Vision 2000 jí položila otázku, jestli se domnívá, že v Rusku už nastoupilo obrácení, jak je předpověděla ve Fatimě Panna Maria. Paní Goričevová odpověděla:

"Jsem přesvědčena, že ano. Záleží totiž na tom, co rozumíme pod pojmem "obrácení". Na Západě je to chápáno jako definitivní a jasné rozhodnutí. V Rusku nikoliv. Tady znamením obrácení je už fakt, že Církev se najednou stala populární a oblíbenou, lidé se dávají pokřtít a modlí se. Křesťanskou zemí určitě ještě nejsme, mechanismy dřívějšího systému stále ještě působí včetně násilí.

Existují samozřejmě jevy, které nám přidávají vrásky do tváře. Bída a rozklad společnosti působí rozpad rodiny, rapidně vzrůstá počet potratů i sebevražd. V této situaci i ateisté cítí, že křesťanství je jediným východiskem. Protože Církev hodně trpěla. Proto je silná. Mučedníci jsou vítězi. Utrpení dává obrovskou sílu, aby bylo možno přežít a být radostným. Křesťané v naší zemi jsou lidmi radosti - zcela jinak než na Západě. To dává velkou naději.

Máme mnoho křtů. V jednom dni je jich víc než dříve v jednom roce. Rusové se hrnou ke křtu, i když mnoho jich ještě nechápe, co to je Evangelium a čím je Církev. Nicméně v Církvě se cítí ihned jako doma. Je sice pravda, že v tom může být hodně pózy a teatrálnosti. Jelcin také tvrdí, že je křesťanem, ale neslyšela jsem, že by se někdy modlil. Vystříhejme se však soudů. Dnes je to třeba svým způsobem komediantství, ale zítra se z toho může zrodit hluboká víra.

Rovněž tak svateb je hodně. V našem malém farním kostele se každou neděli nechá oddat 4-5 párů. I starší manželé uzavírají

církevní sňatek. Chápu už, co to znamená svazek na věky, rozumějí, že rodina je malou církví. Každá pravoslavná rodina má ikonu s Matkou Boží, doma potom kout, který je vyhrazen modlitbě. Modlíme se hodně a dlouho.

To, co se děje u nás, by mělo zajímat i Západ, který se nachází v duchovní krizi. Hodně se teď mluví o sjednocení Evropy. To je velká iluze. Myšlenka jednoty evropského kontinentu se opírá o ekonomii a politiku. To zkrachuje, poněvadž je to povrchní a bezduché. Z naší ruské perspektivy západní demokracie je bezradná, neboť postrádá autentickou bázi opřenou o pravé hodnoty. S touto povrchností je nutno se rozejít. Jestli křesťané tady chtějí sehrát nějakou roli, musí svou víru prohloubit. Jde o to, aby byli svědky dramatu, který se dnes rozehrává. Musíme rozpoznat apokalyptická znamení času. Všechno

se stává jasnějším, mnoho věcí odhaluje svou skutečnou podstatu, své dobré nebo zlé vlastnosti. Proto my, křesťané, se nemůžeme stahovat do ústraní, neřešit podstatné problémy. Náš duchovní život musí být dynamičtější a hlubší. Je třeba být připraven i k obětem."

Je smutné, že tato závažná slova, plně odpovídající poselství Panny Marie z Fatimy a vlastně na ně navazující, vycházejí z úst pravoslavné křesťanky, ačkoliv by měla být vlastní především katolíkům. Ti však ve své velké části se raději orientují na ekonomii a politiku na úkor duchovního života a osobního obrácení. Jak málo reagují na fakt, že v Rusku se naplňuje proroctví Matky Boží z Fatimy, jež znovu, jako už tolikrát, ukazuje toto zjevení jako pravé a pravdivé! Tím spíše se potvrdí i ty výroky P. Marie, které varují. Modleme se, aby nebylo pozdě.

SOCIÁLNÍ NAUKA CÍRKVE

Ing. Cyril Martínek

Proč se vlastně církev zajímá o hospodářské a sociální záležitosti? Je to vůbec její úkol? Nemá spíše lidem ukazovat cestu k Bohu a věst je tak, aby svůj život usměrňovali podle Božích přikázání? To je sice pravda, ale na druhé straně víme, že sociálně etickými otázkami se zabývali už starozákonní proroci, kteří vášnivě obhajovali práva chudých a slabých.

Izajáš 10,1-2: *Běda těm, kdo nařizují ničemná nařízení, těm, kdo předpisují plahočení a nuzným odnímají možnost obhajoby, utištěného lidu zbavují práva.*

Jeremiáš 22,3: *Toto praví Hospodin: Uplatňujte právo a spravedlnost, vysvobozujte oloupeného z rukou utiskovatele, netýrejte bezdomovce, sirotka a vdovu, nedopouštějte se násilí, neprolévejte nevinou krev.*

Abakuk 2,6-11: *Běda tomu, kdo hromadí, co mu nepatří. Jak dlouho? I tomu, kdo zástavou zatěžuje. Což tvoji dlužníci náhle nepovstanou, nevzchopí se ti, kteří se třesou strachem? A ty jim budeš vydán v plen.*

Žalm 140: *Vím, že Hospodin se zastává ubožáka, chudým zjednává právo.*

Připomeňme si Pannu Marii, která v Magnificat velebí Hospodina za to, že "mocné svrhl z trůnu, ponížene povýšil, hladové nasýtil dobrými věcmi a bohaté propustil s prázdnou". A samotný P. Ježíš blahoslavlí chudé a pronásledované a evangelium na mnoha místech ukazuje, že mu nebyly lhostejné problémy lidské důstojnosti a lidských práv. V nazaretské synagoze tvrdil, že se na něm naplňuje Izajášovo proroctví: hlásat chudým radostnou zvěst. Bojoval proti nespravedlnosti, zneužívání moci, přetvářce, ziskuchtivosti bohatců lhostejných k utrpení druhých. Kládl při tom důraz na konečné zúčtování v poslední den, kdy přijde ve slávě soudit živé i mrtvé.

Ani cirkvi - vedle trvalé snahy o hlásání radostné zvěsti - nebyla nikdy cizí starost o sociální spravedlnost. Dokonce se dá říci, že obě tyto snahy, jak o věčný život, tak o pozemské potřeby člověka, nerozlučně provázejí putování církve dějinami.

Církev prvních století a církev středověku používala a rozvíjela ve své nauce a sociální praxi principy a návody obsažené v evangeliu, snažila se o jejich zdokonalení a svou evangelizační činnost spojovala s charitativními a sociálními úkoly.

(dokončení na str. 6)

SOCIÁLNÍ NAUKA CÍRKVE

(dokončení ze str. 5)

S nástupem průmyslové revoluce v 19. století dochází k radikálním sociálním změnám. Vzniká průmyslový proletariát, jehož jediným majetkem je pracovní síla. V první sociální encyklice Rerum novarum říká papež Lev XIII.: *"Nejchudší vrstvě lidu se musí rychle a přiměřeně pomoci, protože nescetní lidé žijí v poměrech nedůstojných člověka. Příčiny toho stavu jsou čtyři: Zrušení starých cechů, vypuzení náboženství z veřejných zřízení a zákonů, žravá lichva a to, že výroba i obchod jsou soustředěny do rukou několika boháčů."*

Encyklikou RN nastává nová éra dějinách církve, vyznačující se nepřetržitou a soustavnou pozorností papežů k sociální otázce, zdůrazňovanou vydáváním sociálních encyklik. Jsou to významná sociální poselství celému světu, v nichž papežové ukazují na nespravedlnosti a ukazují možnosti řešení inspirované duchem evangelia. Papežské encykliky spočívají na základních neměnných principech, které pramení z křesťanského vidění světa. Z nich pak jsou odvozeny směrnice pro praktické jednání. SNC není tedy "sociální dogmatikou", ale otevřeným systémem, který se stále vyvíjí s tím, jak společnost postupně "dozrává" k demokracii. Tento vývoj je otevřený pro doplňky a změny. Sociální nauka nemůže a nechce předkládat sociální program platný pro každou dobu a pro každou situaci. Není to také receptář na hotová řešení každého myslitelného případu. To ji odlišuje od některých jiných společenských a politických nauk. Obsahuje zásady odvozené z přirozeného práva (např. všeobecná lidská práva) a ze Zjevení, které nejsou závislé na času a místě a platí vždy a všude. Aplikace těchto zásad na různé konkrétní sociální poměry může vzhledem k rozdílným politickým možnostem vést k různým sociálním řešením. Kromě toho je pramenem sociální nauky učení Otců a velikých teologů církve a sám učitelský úřad. Řekáme-li nauka, pak nikoliv ve smyslu apriorních teoretických pouček, jak je hlásal marxismus-leninismus, ale ve smyslu dvoutisícileté zkušenosti církve a těch vědních oborů, které svá zkoumání provádějí na základě křesťanského obrazu člověka.

Doba, v níž žijeme, je dobou přelomu a duchovní krize. Lidstvo

sužují nesmírné problémy: chudoba, hlad, nezaměstnanost, analfabetismus, obchod s drogami, rozšiřování ABC zbraní (atomových, biologických a chemických), mezinárodní terorismus, ilegální migrace, vykořisťování neobnovitelných zdrojů, přibývající znečištění životního prostředí aj. Papež Jan Pavel II. ze svých četných zahraničních cest dobře zná nesmírnou bídu třetího světa i duchovní krizi Západu. Není proto náhodou, že během deseti let vydal tři velké sociální encykliky: Laborem exercens (O lidské práci), Sollicitudo rei socialis (Starostlivost církve o sociální otázku) a Centesimus annus (Ke stému výročí RN). V poslední sociální encyklice CA říká Jan Pavel II.: "Sociální nauka církve je podstatnou součástí evangelizace." Proč? Evangelium hlásá sice poselství o věčné spáse, ale její uskutečnění do značné míry závisí na životě zde na zemi. Existují však politické, hospodářské a společenské situace, které uskutečnění věčné spásky znemožňují. Církev má proto povinnost a zodpovědnost zasazovat se o takové hospodářské, politické a společenské uspořádání, kde by člověk mohl důstojně lidsky žít.

Důvodem, proč se církev zajímá o hospodářství, je to, že hospodářství je i záležitostí etickou, protože v něm rozhodují lidé na základě svého mravního založení, a že sociální nespravedlnost je hřích. Velký sociální myslitel, mohučský biskup Wilhelm Emmanuel Ketteler, jehož sám papež Lev XIII. nazval svým velkým předchůdcem, řekl už před 140 lety: *"Naše náboženství je jen tehdy opravdu katolické, je-li zároveň i sociální. Bude-li církev ignorovat sociální nauku, a omezí-li se jen na běžnou pastorační, nebude moci miliónům duší zprostředkovat pravou Kristovu nauku."*

Církev se proto musí zajímat o sociální nauku a je její povinností pozvednout svůj hlas všude tam, kde vzniká zjevná i skrytá chudoba, kde lidé trpí bezprávím a umírají hladem, zatímco jiní požívají nezasloužená privilegia a žijí v přepychu a bohatství, o jakém se nesnilo ani egyptským faraónům a středověkým císařům. Pranýřovat nespravedlnost však nestačí. Církev musí vyvíjet iniciativu, aby lidská práva a lidská důstojnost byly respektovány.

Není ovšem v kompetenci církve

vytvářet nějaké sociální nebo hospodářské modely, ani nemá nějakou třetí cestu (mezi liberálním kapitalismem a kolektivistickým marxismem). Jejím úkolem je kriticky se vyslovovat ke všem hospodářským systémům, posuzovat je ve světle evangelia a vědeckých poznatků křesťanských vědců a vyslovovat své kritické připomínky. Sociální nauka církve je tedy soubor zásad k posouzení hospodářského a sociálního života, který má odpovídat požadavkům lidské důstojnosti. SNC je určena nejen katolíkům, ale všem lidem dobré vůle.

Církev si je dobře vědoma toho, že člověk je hříšný, náchylný ke zlému, a proto nikdy nemůže vytvořit dokonalý společenský řád, t. j. ráj na zemi, jak se snaží lidem namluvit komunisté a socialisté nejruznějších odstinů. Tyto snahy byly, jsou a budou jen utopii. To však neznamená, že bychom měli zůstat nečinní, se založenýma rukama. Právě naopak! Křesťané by měli s plným nasazením pracovat na obnově světa, který lidem svěřil Bůh.

Abychom si vysvětlili, co to vlastně je sociální nauka církve, použijme přirovnání: Viděli jste už někdy stavbu silnice nebo dálnice? Nejdřív přijdu zeměměřiči, stabilizují pevné body (zakopou do země žulové hranoly nebo železné trubky) a z nich pak vytyčí budoucí trasu: vlastní těleso silnice, mosty, nadjezdy, podjezdy, mimoúrovňové křižovatky, příjezdové komunikace. Trasa ukazuje, kam silnice vede a vytyčené body - představte si je označené červenobílými trasírkami - jsou bezpečným ukazatelem cesty v zdánlivě nepřehledném shluku bodů.

Pro SNC jsou pevnými body, nebo nosnými sloupy čtyři základní principy: princip lidské důstojnosti, princip solidarity, princip subsidiarity a princip obecného blaha. Z těchto čtyř principů jsou odvozeny další principy jako: princip svobody, princip spolurozhodování, princip všeobecného určení statků a j. Ukazatelé cesty do budoucnosti jsou etické principy:

1. Fungující tržní hospodářství spočívající na soukromém vlastnictví se sociálními závazky.

2. Zodpovědná práce opírající se o vědu, techniku a umění.

3. Svobodné podnikání založené na věcných znalostech, mravní odpovědnosti a soukromé iniciativě.

4. Trh a výkonem podmíněný zisk.

SVATOVÁCLAVSKÉ ZAMYŠLENÍ

Radomír Malý

Krise současné rodiny vede zákonitě i k odbourání rodinných vazeb s minulostí. Tam, kde ještě rodina zachovává svoji soudržnost a zná se alespoň trochu historie rodu, vzpomíná se vždycky nějaký předek, který učinil něco dobrého pro druhé. V mé rodině se například traduje příklad prapradědečka, který byl sedlákem na vesnici. Když ho jednou v zimě v noci vzbudila chalupnice s nemocným dítětem, že potřebuje urychleně lékaře, neváhal ihned zapřáhnout koně do saní a odvést oba do města k doktorovi. Na zpáteční cestě však došlo k vánici, koně se splašily, sáně převrhly a můj předek zmrzl ve sněhu.

Vzpomínka na tohoto muže a jeho skutek lásky držela a drží jednotlivé generace našeho rodu pohromadě, dává jim pocit jakési existence coby rodového společenství přesahujícího délku jednoho lidského života.

Totéž se týká také národa. Jestliže japonští šintoisté a čínští konfucianisté

praktikují anonymní kult předků, evropské křesťanské národy vzpomínají své vynikající muže nebo ženy, kteří prosluli nějakými šlechtnými činy a tím se duchovně stali jakýmsi tmelem, co národ udržuje. Sv. Václav je patronem České země především pro svůj vzorný křesťanský život a skutky lásky k druhým: sytil hladové, boural šibenice, vykupoval otroky... Evropou dnes prochází nová vlna nacionalismu. Slovo "národ" se skloňuje ve všech pádech, zdůrazňují se "jeho" práva často na úkor jiných národů. Církev předkládá pravé a skutečné vlastenectví poukazem na příklad národních patronů. Český národ nebude dobrým, zdravým a silným národem, jestliže opomene konat ty skutky, jimiž proslul sv. Václav. Dnes už samozřejmě není třeba vykupovat otroky a bourat šibenice, ani hladem nikdo netrpí, ale lidí kteří potřebují pomoc druhých fyzicky nebo duchovně, je více než si myslíme. Často je to někdo z naší rodiny.

Moderní nacionalismy nejsou ničím jiným než produktem novodobé krize národů, které ztratily svoji národní totožnost tím, že se vzdálily od Boha a tak zapomenuly i na odkaz svých národních patronů. Aby se vrátily k tomuto ideálu, je nutno, aby svou krizi překonaly také rodiny, neboť ty tvoří národ. Rozvody, nedostatek soudržnosti mezi rodiči a dětmi, neúcta až bezohlednost dospělých dětí vůči starým rodičům... To všechno jen dokazuje, že se ztratilo povědomí vazby na předchozí generace včetně dobrého příkladu, který někdo z našich předků dal. Jak to obnovit? Ničím jiným než tím, že já sám se stanu někým, kdo bude dávat opravdu dobrý příklad věřícího člověka, jehož uchvátil Ježíš Kristus svým Evangelium tak jako sv. Václava, aby měl otevřené srdce, oči a ruce pro potřeby a nouzi druhých. Jiná cesta k zabránění dalšího rozkladu rodiny a posléze národa není a nebude. K tomu by nás měl vyburcovat svátek svatého Václava.

ARCIBISKUP DYBA U MEDJUGORSKÉ MADONNY

Zvláštní a neobvyklý ráz měla poslední srpnovou sobotu pouť na Petersbergu u německého města Fuldy. Mohutný průvod několika tisíců lidí z Německa i ze zahraničí probíhal ve znamení zjevení P. Marie v Medjugorje. Ano, na vrchu Petersberg, kde stojí starobylý kostelík sv. Petra a sv. Lioby (neteře apoštola Německa sv. Bonifáce), se konalo už druhé celoněmecké medjugorské setkání. Jeho iniciátorem je žurnalista Alfons Sarach, původně politický novinář, který prožil v medjugorje svůj vnitřní přerod a věnuje se teď na prvním místě náboženské publicistice.

Program byl dokladem toho, že Medjugorje Církvi neškodí, jak se snaží přesvědčovat jeho odpůrci, nýbrž naopak prospívá. Potvrdil to sám arcipastýř fuldské arcidiecéze mons. Johannes Dyba, který celebrou pontifikální mši svatou, při níž ocenil, že shromáždění ctitelů P. Marie, kteří uvěřili v pravost jejího zjevení v Medjugorje a chtějí se řídit jejími výzvami, jsou věrnými dětmi Církve svaté, oddáni Sv. Otci a přijímající zjevenou pravdu, hlásanou Učitelským úřadem, v nezkršené podobě. Arcibiskup Dyba dále řekl, že se právě vrátil z Kambodže a ještě je pod silným dojmem této návštěvy. Zmínil se o tamějším biskupovi, který byl vysvěcen tři dny před převzetím moci komunisty a po jejich dobytí hlavního města Pnompenhu okamžitě zavražděn. Tentýž osud potkal všechny kněze, řeholní osoby a také všechny laiky, o nichž bylo známo, že jsou katolíky. Víra však nevymřela. Arcibiskup potom pokračoval, že byl hluboce dojat nadšením těchto lidí, že po tolika letech mohou vidět biskupa. Z víry kambodžských katolíků by si měli vzít příklad katolíci němečtí. Mons. Dyba řekl: "Utrpení Církve v naší zemi má zcela jinou podobu: odpad od víry, bezpočetní kritika Církve až po sebeznížení zevnitř. důsledky bezbožectví a morálního úpadku jsou už vidět. Ale co očekává Bůh od

moderního člověka? To, co očekával vždycky: ANO Jeho lásce..." V závěru fuldský arcibiskup prohlásil, že Církev nebude obnovena konferencemi, sympozii, nekonečnými diskusemi a dalšími čistě světskými akcemi, nýbrž naším obrácením k živému Bohu. Citoval Sv. Otce, který ve Fulde při své návštěvě v r. 1980 řekl, že tak jako od sv. Bonifáce ve Fulde započaly křesťanské dějiny Německa, tak mají začít teď znovu od jeho hrobu (světec je pochován ve fuldské katedrále).

Potom byla posvěcena křížová cesta, dílo italského mistra Puzzola. Jde o zmenšenou kopii té, která stojí v Medjugorje na Kříževaci. Slavnosti se účastnila též vizionářka Marija Pavlovičová. Hovořila před zástupy o svých zkušenostech s P. Marií, o její kráse, kerá pochází z lásky, o tom, jak vždycky, když ji vidí, je to jakoby poprvé. Řekla, že předložila Matce Boží všechny potřeby a úmysly účastníků setkání a zeptala se jí, jestli nechce něco vzkázat. P. Maria podle jejího svědectví řekla: "Nezapomeňte, já jsem vaše Matka a miluji vás."

Poté promluvil františkán Ivan Dugandžić, biblista a člen první biskupské komise, která měla medjugorská zjevení zkoumat. Řekl doslova: "Musí se Církev o svou budoucnost strachovat? Nikoliv: Medjugorje je příslib a začátek překonání 'krize Boha', v níž se nacházíme."

Peterberg jako místo tohoto setkání nebyl vybrán náhodou. Historie začíná r. 1988, kdy se objevila v jedné fuldských novinách malá zprávička o Medjugorje. Zapůsobila jako bomba. Následujícího roku už čtyři tisíce lidí jelo na pouť do Medjugorje a Fatimy. Po vypuknutí války v bývalé Jugoslávii, kdy ateističtí generálové hrozili, že Medjugorje "rozkrájí jako jablko", byla na Petersbergu slavnostně posvěcena socha P. Marie medjugorské. Teď k tomu přistupuje ještě křížová cesta.

Skutečnost, že toto se děje ve fuld-

ské arcidiecézi, řízené arcibiskupem Dybou, který pro svoji zásadovou věrnost Sv. Otci a neomylné nauce Církve se stal mnohokrát terčem útoků sdělovacích prostředků a příčinou nechutných a jeho osobu urážlivých demonstrací, mnoho napovídá. Totiž to, že kde je Medjugorje, tam je také věrnost Církvi, jejím článkům víry a morálce a poslušná oddanost Sv. Otci.

-pe-

Křesťan nemůže být dobrým křesťanem, nežije-li solidárně, není-li otevřen utrpení, nesvědčí-li věrohodně a nežije-li s druhými to, co poznal a má.

mons. Miloslav Vlk, arcibiskup pražský a primas český, předseda Rady evropských biskupských konferencí

Svět dnes ztratil nadpřirozeno. Mnoho lidí je hledá, a najde je v Medjugorje modlitbou, postem a zповědí.

papež Jan Pavel II.

Z DOMOVA...

* Epidemie salmonelózy, zaviněná konzumací zkažených makrel, končí. Vyžádala si však jednu lidskou oběť, roční děvčátko z Břeclavska.

* Ministerstvo zdravotnictví podá návrh na finanční odškodnění osob, které bez vlastního zavinění byly nakaženy virem HIV.

* Václav Havel seznámil českou veřejnost se svými majetkovými poměry. Vlastní spolu s manželkou svého bratra restaurační podniky Barrandov a Lucerna, se svým bratrem potom vilu na Barrandově a třetinu vily ve Zlíně.

* Ministerstvo kultury zaregistrovalo náboženskou společnost Svědků Jehovových, která se tak stává dvacátým státem uznaným náboženským společenstvím v ČR.

* Občanské hnutí, politické seskupení zbylé po rozpadu Občanského fóra, bylo dosud považováno za názorově blízké Václavu Havlovi. Jeho místopředseda Václav Žák však nedávno prezidenta ostře napadl za jeho podporu zákona o protiprávnosti komunistického režimu. Kriticky se k Havlovi vyjadřuje i předseda OH a jeho dlouholetý osobní přítel Jiří Dienstbier.

ZE SVĚTA...

* Evropské společenství začne v prosinci rušit letištní pasové kontroly. Některé členské státy "dvánáctky" se však k tomu nepřipojí, což může způsobit zmatek.

* Izrael a Organizace pro osvobození Palestiny se dohodly na vzájemném uznání. Premiér Izraele vyzval J. Arafata, aby ukončil lidové povstání a umožnil uzavření izraelsko-palestinské dohody o palestinské autonomii.

* Papež Jan Pavel II. ustanovil apoštolského administrátora latinského obřadu pro Podkarpatskou Rus, v níž žije cca 65 tis. římských katolíků, hlavně Maďarů a Slováků. Rusíni jsou většinou katolíky byzantského obřadu, čili tzv. řeckokatolíky.

* Ateistický tlak v komunistické Albánii se ukázal být velmi málo účinný. Podle průzkumů většina mladých lidí věří v Boha a ví, proč v Něho věří.

* V USA každoročně více než sto tisíc přistěhovalců žádá o azyl. Třetina z nich postrádá potřebné dokumenty.

ZEMĚ DOKONALÉ VOLNOSTI?

Radomír Malý

Masové sdělovací prostředky ve světě si zvykly vydávat za málem nejdokonalejší vzor demokracie, svobody a respektování lidských práv Nizozemsko. Buď jak buď, jde o demokratický stát, kde se nikdo nemusí obávat perzekucí pro své přesvědčení. Některým našim občanům se líbí ještě i z jiného důvodu. Stoupenci potratů si pochvalují, že holandský interrupční zákon je nejliberálnější z celé Západní Evropy, byla legalizována euthanasie, pornografie má absolutní zelenou, umělá antikoncepce je na nejvyšší úrovni ve světě. Tak široká volnost by měla podle tvrzení svých obhájců mít také pozitivní vliv na morálku, není-liž pravda? Potratů je údajně nejméně v Evropě navzdory nejliberálnějšímu zákonu v tomto směru, lidé těšící se absolutní volnosti v oblasti sexu prý jsou šťastnější, spokojenější, méně nervózní, vůči druhým ohleduplnější a více ochotní pomoci v nouzi.

Jenže západními masmédií proletěla drastická zpráva. Nepatrná, aby si ji nikdo příliš nevšiml a nezačal pochybovat o "holandském" idolu. V parku na jezeře se začala topit dvě děvčátka předškolního věku, když jim praskl gumový člun. Na břehu se shromáždily davy. Nenašel se však jediný člověk, jenž by skočil a děti zachránil. Jedna z dívek měla tmavou pleť. Ozvaly se poznámky:

"Vždyť je to dcera přistěhovalců, té nebude škoda..." Dívka se skutečně utopila. Policie byla z chování davu šokována.

Nemusela být, protože jde o naprosto logický vývoj. "Svobodný" sex a umělá antikoncepce - co je to jiného než hedonismus, požitkářské sobectví spojené s nechutí vůči dítěti, které, když antikoncepce selže, je překážkou? Mimochodem, tvrzení o nízkých počtech potratů je lživé, holandské zákonodárství nepovažuje časné interrupce za skutečný zločin, proto je potratová statistika neuvádí. Případ s topícími se dětmi názorně ukazuje, jak úzká je hranice mezi schvalováním vražd nenarozených dětí a dětí už narozených. Jestliže nerespektujeme posvátnost a nedotknutelnost lidského života od narození, spustí se lavina. Dnes ještě narozené dítě za člověka a tudíž nedotknutelného na životě považujeme. Bude tomu tak ale zítra? Holanďané předvedli, že je to pouze otázkou času, kdy se tato hranice posune. Když se posunula na opačném pólu, ve vztahu ke starým nevyčísitelně nemocným lidem, které teď lze ve "svobodném" Holandsku legálně a beztrestně v nemocnici zabít, bylo by naivní předpokládat nerozšíření tohoto zla. Vskutku perfektní svoboda. Lze v ní beztrestně zabíjet i beztrestně neposkytnout pomoc topícím se dítěti.

V australském Melbourne náhle zemřel dr. Stanislav Hofírek, vydavatel exilového časopisu "Rozpravy".

Narodil se r. 1916 v Kyjově, v Brně vystudoval právnickou fakultu a působil jako aktivista akademického pěveckého sdružení Moravan. Po válce pracoval v Ústředí katolického studentstva a byl v úzkém styku s litoměřickým biskupem a pozdějším kardinálem Štěpánem Trochou. Roku 1950 odešel do exilu, usadil se v Austrálii, kde se stal dominantní postavou české emigrace. Vydával časopis "Rozpravy", zaměřený na sociální nauku Církve a na zprávy z církevního života. Byl kritickým pozorovatelem našeho vývoje po listopadu 1989.

PANNA MARIA Z EXILU PŘIVÍTÁNA NA STRAHOVĚ

Karel Bor

Několik stovek věřících z domova i exilu se sešlo v sobotu 4. září ve strahovském klášteře, aby se účastnilo slavnostního přivítání sochy P. Marie, zhotovené péčí našich krajanů v exilu jako náhrada za mariánský sloup na Staroměstském náměstí v Praze, strženy davem r. 1918. Slavnostní mši svatou celeburoval strahovský premonstrátský opat mons. Michael Pojezdný. Český kněz z benediktinského opatství sv. Prokopa v Lisle u Chicaga, kde socha téměř čtyřicet let čekala na okamžik svého příjezdu do země, již byla vůlí našich krajanů určena, P. Odillo Crkva, připomenul historii vzniku tohoto pomníku obětavosti a lásky našich krajanů k církvi i vlasti. Vyzvedl zvláště dr. Viléma Stráneckého a dr. Emila Petříka, kteří byli iniciátory celého nápadu už r. 1949 na sjezdu exilové Československé strany lidové v německém Ludwigsburgu, a opata z Lisle českého původu dr. Ambrože Lva Ondráka, jenž se rozhodl přijmout sochu do areálu opatství. Tato lokalita se stala poutním místem českého exilu, vžil se termín "Lady in exile", naše Paní v exilu. Ocenil rovněž obětavost našich krajanů, kteří dávali na sochu i své zlato. Velkou péčí jí věnovala exilová Cyrilometodějská liga v Americe pod vedením Václava Vostřeze a P. Josefa Šacha. Definitivní rozhodnutí o převozu padlo po návštěvě pražského arcibiskupa mons. Miloslava Vlka v Chicagu. Byly ustaveny výbory pro organizaci této akce v Praze i v Chicagu, detaily domluvil v Americe jménem výboru ve vlasti mgr. Karel Kavička.

Generální vikář pražské arcidiecéze biskup mons. Jaroslav Škarvada, který sám pobýval více než čtyřicet let v emigraci a dnes má na starosti také duchovní péči o Čechy v zahraničí, připomenul, že na strahovském klášteře tak vzniká další mariánské poutní místo s názvem "Panna Maria z exilu". Otec biskup Škarvada dále řekl, že Panna Maria je ve skutečnosti pouze jedna jediná, i když ji podle místa uctívání nazýváme P. Marií svatohorskou, svatohostýnskou, křtinskou atd., k čemuž teď přibude ještě P. Maria z exilu. Různé názvy, které P. Marii dáváme, pouze vyjadřují různost situací, v nichž se na ni obracíme. Tak i naši krajané, kteří museli odejít do exilu, se modlili k P. Marii ve svých potřebách, z nichž nejdůležitější byl návrat do vlasti

osvobozené od bolševické tyranie. Proto ten přiléhavý název Panna Maria z exilu. Připomenul, jak psychicky nesnadný byl život našich exulantů, kteří se nemohli vrátit do země, v níž jim třeba umíral někdo drahý a oni nevěděli, jestli vůbec ji ještě v tomto životě uvidí. V takové situaci pro ně P. Maria v Lisle představovala kus domova, což poznal při své návštěvě v Chicagu též zesnulý pan kardinál Beran. P. Maria dodávala našemu exilu především naději, hlubokou naději křesťana, zakotvenou ve víře v konečné vítězství vzkríšeného Krista.

Slavnostní shromáždění pozdravil též Otec Svoboda z Kanady. Vyslovil přání, aby P. Maria, která dosud byla "v exilu", teď byla "doma" - a to nejen fyzicky, ale duchovně v srdcích nás všech.

Ve slavnostním kázání Otec opat Pojezdný zdůraznil, že mír a jednotu, hodnoty, které tolik postrádáme, nenastolí žádný státník a politik, ale P. Maria, Matka jednoty.

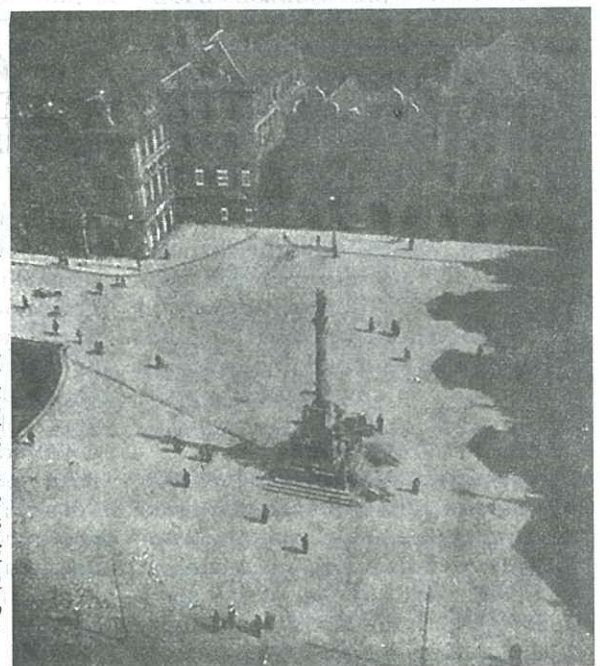
P. Maria z exilu má být symbolem této jednoty: jednoty mezi exilem a domovem, jednoty mezi katolíky navzájem, jednoty mezi křesťany a konečně i jednoty v celém národě. P. Maria vytváří pocit jedné rodiny, neboť rodina (Pokračování na str. 10)

Obr. nahoře:

Mariánský sloup na Staroměstském náměstí před 3. listopadem 1918.

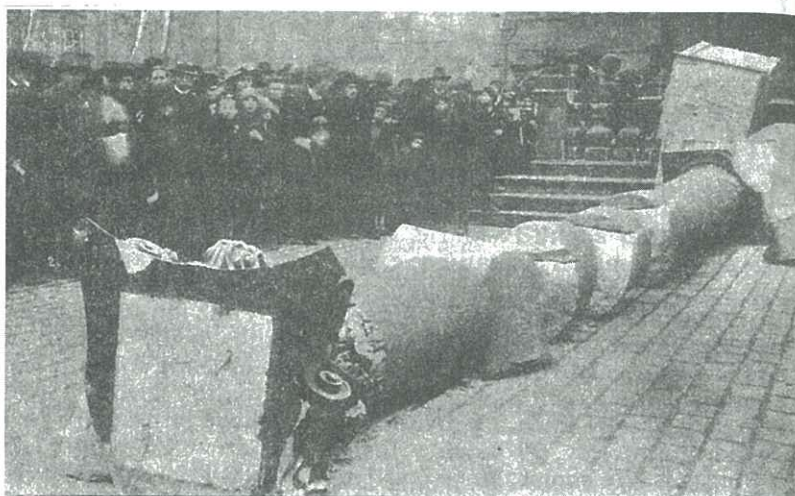
Obr. dole:

Za bývalým sloupem Mariánským, směrem k Dušní ulici, vydlážděn je stezník - polední čára - ze tří řad kamenů. Stezník byl právě tak široký jako stín sloupu. V pravé poledne kryl se stín sloupu přesně s vydlážděnou polední čarou. Fotografováno roku 1918 z věže týnského dómu, stín sloupu v 11 hodin.

je vzdychky tam, kde je matka. Jestliže máme z naší vlasti vytvořit domov, rodinu, potřebujeme matku. Tou je P. Maria. V české zemi vládne napětí, lidé se hádají. To není domov, neboť kdo by se rád vracel tam, kde jsou třenice..., řekl opat Pojezdný. Prvním předpokladem nápravy ovšem musí být vnitřní pokoj, mír v nitru člověka, mír s Bohem. Ten nám na Ježíši Kristu, Knížeti pokoje, nevyprosí nikdo jiný lépe a účinněji než ta, která je Jeho i naší Matkou - Panna Maria.

Po skončení slavnosti se vydal průvod pod vedením dr. F. Reichla procesím, při němž nesli korouhve členové katolické tělovýchovné organizace Orel, přes strahovské zahrady k pražskému Jezulátku, odtud ke kostelu "P. Marie v řetězech", kde sídlí řád Maltézských rytířů, jejichž velvyslanec (maltézští rytíři mají statut "suverénního řádu" s právem mít své diplomatické zástupce) poutníky česky pozdravil, na Karlův most. Po krátké pobožnosti u Brokoffovy sochy sv. Jana Nepomuckého šel průvod na Staroměstské náměstí k místu, kde stál stržený mariánský sloup. Slavnostní zakončení proběhlo potom v Týnském chrámu, kde místní farář P. Jiří Reinsberg poželal celé akci. Následovala smírná pobožnost v kostele P. Marie Královny míru v Praze - Lhotce, jenž byl postaven před válkou na památku smutné

Mariánský sloup v sedmý den naší samostatnosti a svobody.

události stržení mariánského sloupu, a návštěva významných poutních míst v Čechách a na Moravě.

V květnu příštího roku se uskuteční slavnostní instalace sochy v zahradách strahovského kláštera na místě, kde bude zdaleka viditelná. Krom toho pražský architekt Jan Bradna připravuje zhotovení věrné kopie sochy zničené 3. 11. 1918 a plánuje její umístění na Staroměstském náměstí na témže místě, kde došlo k likvidaci předchozí. Kéž Pán a jeho přesvatá Matka udělí, aby se tyto velkolepé plány podařily!

Kněží ubývá. Nemá smysl si něco namlouvat. Nestane-li se zázrak, rozpadne se během deseti let síť našich farností a děkanátů jako pavučinka. Nesmí nás klamat situace ve velkých městech, kde je na každém rohu kostel a kde často koncelebruje tolik kněží, že se ani k oltáři nevejdou. Je také řada okresních měst, kde sídlí jediný kněz, který má v neděli víc než troje bohoslužby doma i v okolí. Vesnice většinou nemají sídelního duchovního správce a dělí se na ty, do kterých dojíždí kněz, a na ty, ze kterých dojíždějí věřící. A zbývají místa, kde není ani kněz ani věřící, kde se třeba několik desetiletí nesloužila mše svatá a kde se už delší dobu ani doma nikdo nepomodlil. Ale i kdyby se podařilo zadržet tento úpadek a obsadit všechny farnosti, vyřešila by se jen polovina problému. Nestačí obnovit provoz ve všech kostelích a počkat, až lidé přijdou. Druhá polovina řešení je orientovaná ve směru přesně opačném a může začít už nyní: kněží by mohli přicházet k lidem.

Takovou myšlenku už jistě někdo měl a také ji uskutečnil, jak čteme třeba v reportážích o misijním autobusu. Lze si to představit podobně. V místě, kde se už delší dobu nekonají pravidelně bohoslužby, a v jeho okolí by se objevily plakáty, že

toho a toho víkendů přijede katolický kněz. Na plakátech by stálo, že všichni jsou na setkání s knězem zváni, že zvláště pokřtění mají možnost dát do pořádku svůj duchovní život a že návštěva vyvrcholí bohoslužbou. Kněz by přijel i s pomocníky a celou dobu by byl k dispozici, i kdyby o setkání s ním stáli jen zvědavci nebo vůbec nikdo. Pobyt kněze by navenek zcela zapadl do

ŽEŇ

Karel Komárek

řady kulturních i nekulturních událostí v místě, ale ve skutečnosti by přinesl něco, co takové akce přinést nemohou. Propagace i místo konání, ať už by to byl kostel, kinosál nebo něčí domácnost, to vše by samozřejmě bylo seriózně zajištěno předem. A kněz s pomocníky by postupoval od místa k místu. Jistě by se dalo spočítat, za jak dlouho daný počet kněží a spolupracovníků obejde všechna v úvahu připadající místa a kdy bude možno začít znovu. Když jsme řekli, že takovou myšlenku už dříve někdo měl, minili jsme tím, že je to myšlenka velmi

stará. Objevila se už v evangeliu.

Dá se očekávat, že taková mise vyvolá i nepříjemné reakce. Nadávky a kamení vždy provázely působení církve, ale ničeho horšího se snad v naší zemi bát nemusíme. Je spíš na nás, až vykročíme na tuto neznámou půdu, abychom se zbavili podmíněného reflexu obav, že veřejnými náboženskými úkony budeme někoho provokovat nebo pobuřovat. Provokaci nebo pobouření může u naší pohanské veřejnosti nejlépe vyvolat právě tento reflex. Měli bychom se chovat aspoň tak suverénně jako všechny ostatní organizace pořádající veřejné akce, jako všichni pouliční kazatelé, uzdravovatelé a politikové, kteří se dovedou přihlásit o slovo na veřejnosti zcela demokraticky. Po společnosti, která přilíší nemiluje právo božské, můžeme zdvořile žádat právo lidské. A je-li u nás demokracie, nikdo nám nesmí ani přátelsky radit, abychom zase zmizeli za zdmi chrámů.

Zatím si asi nedovedeme představit, že by se církev u nás stala církví putující skutečně a ne jen symbolicky. Těžko říct, kolik bychom k této změně našli ochoty a síly. Ale už teď je jasné, že k nějaké změně v způsobu pastorače dojít musí: buď k takové, o jaké tu přemítáme, nebo k jiné, a třeba nečeka-

(dokončení na str. 11)

O EKUMENISMU TROCHU JINAK

Radomír Malý

Slovo, jež se v katolické církvi od Druhého vatikánského koncilu nejčastěji skloňuje, je snad právě ekumenismus... Kontakt s jinými církvemi, úsilí o jednotu křesťanů na principu bratrského dialogu, nikoli nepřátelských polemik. To všechno je pozhnané a nese zřetelnou pečeť Ducha svatého.

Jsou však skutečnosti, které takovými označit při nejlepší vůli nelze. V souvislosti s převozem sochy Naší paní z exilu a se záměrem postavit na Staroměstském náměstí kopii zničeného mariánského sloupu se objevily mezi katolíky hlasy, že prý "to nelze, co by tomu rekli protestanté...". A není to jen případ mariánského sloupu. Bohužel se dosti často ozývá varování, že prý s ohledem na protestanty to nesmíme s mariánskou úctou "přehánět", raději prý máme o P. Marii mlčet nebo o ní hovořit pouze jako o "matce Ježíšově" a nikoli jako o Neuposkvrněné Panně a Bohorodičce. V souvislosti s mariánským sloupem se navíc ozývá námitka, že prý toto je pro evangeliky "bolestné", neboť mariánský sloup na Staroměstském náměstí byl symbolem rekatolizačního násilí pobělohorského.

Kdo tak hovoří, nepochopil z ekumenismu zhora nic. To není pozice bratrského dialogu, nýbrž popření sama sebe, své katolické identity. Ekumenický dialog totiž předpokládá dvě základní skutečnosti: respektovat druhého a zároveň vyžadovat od druhého respekt k sobě. Dnes by se sotva naše katolíci, jemuž by vadil na Staroměstském náměstí Jan Hus, i když byl postaven pod dojmem protikatolických emocí pražských intelektuálů v období kolem první světové války. Rovněž tak katolíkům vůbec nepřijde na mysl, proč by se měli pohoršovat nad stovkami nebo snad i tisícovkami pomníků Husa, Komenského, ale někde i Luthera a Kalvína v řadě českých měst a vesnic. Pokud se najdou takoví, které to pohoršuje, potom nelze než objektivně konstatovat, že jim chybí ekumenický duch a smýšlení, že vnitřně nepřijali Druhý vatikánský koncil. Pro ilustraci je možno uvést, že r. 1925 požadoval spisovatel Jaroslav Duřich zboření Husova pomníku jako "odvetu" za stržení mariánského sloupu. Dostalo se mu jednoznač-

ného odmítnutí jak ze strany církevní hierarchie, tak i katolických organizací. To bylo ještě hluboko před Druhým vatikánským koncilem. Tím spíše dnes katolíci tyto a podobné tendence nemají a nehroží nebezpečí, že by je v budoucnu měli.

K tomu ale plným právem patří i druhá strana mince. Totiž ta, že od evangeliků očekáváme stejný postoj, když chceme někde vztyčit sochu P. Marie, zvláště pokud se jedná o odčinění protikatolického obrazoborectví, které bylo pácháno v prvních dnech a měsících po převratu roku 1918. Je možno posloužit si svědectvími celé řady zbožných protestantů nejrůznějších církví, věřících v Ježíše Krista jako svého osobního Spasitele, že mariánské sochy je vůbec nepohoršují, neboť jak může někomu, kdo opravdově miluje Ježíše Krista, vadit Jeho Matka, i když jí neprokazuje tu úctu, jakou jí vzdávají katolíci? Pokud některým protestantům přesto naše mariánské sochy vadí, potom je třeba s lítostí říci, že nemají dostatek ekumenického postoje.

Jejich námitky proti mariánskému sloupu by se daly pochopit, kdyby skutečně šlo o památník vítězství císařských vojsk na Bílé hoře, které přineslo násilnou rekatolizaci. Jenže tento sloup byl zbudován na památku záchrany Prahy před Švédy téměř dvě desetiletí po bělohorské bitvě. Za třicetileté války vraždily a drancovaly všechny armády. Švédská nebyla výjimkou. Když Švédové obléhali Prahu, měli její obyvatelé samozřejmě strach o životy, zdraví a majetky své i svých drahých. Proto prosili P. Marii o pomoc a ona se dostavila, neboť Švédové nakonec odtáhli s nepořízenou. Šlo o pomník vděčnosti prostého člověka vůči Matce Boží, vděčnosti za ochranu v těžkých válečných dobách, nikoli o pomník vděčnosti za vojenskopolitický úspěch pochybné mravní kvalifikace. Na tom nic nemění skutečnost, že se k tomuto projevu diků připojil i císař Ferdinand III., jehož jméno bylo na pomníku vyryto.

Rozhodně nešlo o symbol násilné rekatolizace. To bychom museli takto označit všechna barokní poutní místa a mariánské sochy na různých místech Čech a Moravy. Lid

však vzdával své díky Panně Marii za pomoc v osobních těžkých životních situacích, ať už šlo o uzdravení z nemoci nebo ochranu před krutostí soldatesky. Sem spadá i postavení mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze. Každý rozumný a kritický člověk pochopí, že toto nemá nic společného s násilnou rekatolizací ani s násilnou protestantizací, prostě jde to úplně mimo politické boje a surovosti v rámci tehdejší zásady "či země, toho náboženství". To, že P. Maria ochránila obyvatele Prahy před švédským vojskem, nebo že po vroucích modlitbách uzdravila někoho ze smrtelné nemoci, je přece něčím úplně odlišným od pobělohorské násilné rekatolizace. Jde o naprosto nesouměřitelné a neporovnatelné věci. Matka Boží je postavou čistě náboženskou, nikoli politickou. Žila v Palestině v 1. století, nemůže tedy mít absolutně nic společného s politicky motivovanými krutostmi 17. století. Je jistě pravda, že se jí leckdo neprávem dovolával pro své cíle, ale stejně tak se přece mnozí hříšně a neprávem dovolávali samotného Boha a Ježíše Krista. Mariánská úcta byla, je a bude záležitostí prostých lidí, nikoli politických čachrů a mocenských kalkulací. Dějiny jsou plně dokladem, že P. Maria nikdy nepomohla při těchto pletichách, ale pomohla vždycky těm nejprostším lidem, kteří se k ní obraceli se svými čistě lidskými problémy, starostmi a neštěstími.

Pevně věříme, že opravdově a hluboce věřící protestant tyto důvody plně uzná a pochopí, že při stržení mariánského sloupu r. 1918 se stala velká historická křivda, kterou je třeba odčinit. Ostatně nejsou to věrní protestanté, jimž je obnova mariánského sloupu na Staroměstském náměstí trnem v patě. Až příliš zřetelné je zde znatelný rukopis ateistických agitátorů komunistické éry nebo pohrobků předválečných volnomyšlenkářů, kteří se účastnili aktu stržení. Rezignovat tady na historické spravedlnosti a odčinění křivdy, jež se stala Naší Matce, není proto žádným rádobý ekumenickým gestem, ale zapřením své katolické víry a ústupkem nikoli protestantům, nýbrž těm, kteří by nás rádi viděli tam, kde jsme byli v uplynulých čtyřiceti letech.

ŽEŇ

(dokončení ze str. 10)

né a nepřijemné. Nezachrání nás patriotický boj za obsazenou faru, nýbrž širokodechá modlitba za

posvěcení celé země službou kněží.

Prosme Pána žně! Odložme na chvíli své starosti a bolesti a přednesme Bohu svou touhu po blízkosti jeho služebníků. Mysleme na to doma i na cestách, když uléháme i když vstáváme, ať stojíme před zam-

čenými dveřmi chrámů nebo jimi denně vcházíme. Bez modlitby se neujme ani geniálně promyšlený pastorační plán. Snad se Pán smiluje a pošle sklídit úrodu také z naší země, země stále více opuštěné, ale pořád ještě rodící.

PANNA MARIA V MÉM ŽIVOTĚ

Osobní svědectví

Ona mne vede

"V mém životě znamená všechno. Neboť ona je tou pravou průvodkyní na naší pozemské cestě, která nás vede k Ježíši, do království nebeského. Děkuji denně nebeskému Otci, že nám ji daroval, abychom nebloudili, abychom se vrátili ze scestí a nezahynuli. Kdo se Jí svěří, cele se Jí odevzdá, o toho se stará, o potřeby duchovní, ale i potřeby materiální. Naše starosti bere na sebe. To potvrzují z vlastní zkušenosti, neboť od doby, co jsem Jí zasvětila svoji rodinu, jsem nikdy nezůstala v nouzi.

Ačkoli jsem katolička "odjakživa", milosti obrácení se mi dostalo před velikonoce roku 1992. Pán Bůh zaplať všem, kteří mi tuto milost vyprosili.

Božím působení jsem se otevřela četbou Písma, růžencem a postem. To vše souvisí s Medjugorje. Ačkoli určitou přípravu jsem prodělala krátkou dobu předtím, po přečtení knihy Medjugorje I, která se mi dostala celkem "náhodou" do ruky, jsem se cítila být oslovena tak silně, že jsem hned druhý den začala žít poselství Matky Boží.

Od té doby vidím, jakých omylů, chyb, špatností a hříchů jsem se dopouštěla, ačkoli jsem žila v domění, že je všechno v pořádku. Co všechno jsem promarnila, zanedbala!

Když jdeme s Pannou Marií, naše cesta je radostná i v bolestech a zkouškách, protože náš pohled směřuje k věčnému domovu. Ona nás učí pravé lásce k svému Synu, Ona dokázala, abych svůj život přizpůsobila Ježíši a ne Ježíše sobě. Ona mě zbavila úzkosti a strachu ze smrti, z utrpení. Ona nás vede cestou, kterou je Ježíš, bez násilí, dobrovolně. Ona čeká, až sami začneme po tom či onom toužit, nikdy nás do ničeho nestrká násilím, čeká, až se sami rozhodneme, až skutečně víme, že jediné takto chceme žít, že jsme si tuto cestu zvolili.

Tak jsem zasvětila sebe i svoji rodinu Ježímu Neposkvrněnému Srdci, stala jsem se spolupracovnicí Mariánského kněžského hnutí, členkou Živého růžence, Fatimského

apoštolátu. Před každým jsem pocítila strach, kterým mě chtěl ďábel odradit. Prosila jsem Matku Boží o ochranu a aby mě vedla podle svých plánů spásy, aby mne vedla cestou Otcovy vůle. Teď vidím, jak ten strach a obavy byly hloupé, že nepustíme-li se Matky Boží - nemůže se nám nic zlého stát. A budeme-li trpět, pak je to ke spáse, kdežto, když se k ní otočíme zády, pohltilo by nás zoufalství.

Blížkost Panny Marie cítím každý den, vždy cítím, že je se mnou, ať jdu nakupovat, ať vařím, ať se věnuji svým každodenním povinnostem (máme tři děti a jsem v domácnosti), když ji prosím i když jí děkuji, Ona je tak blízko! Velmi silná modlitba je: "Maria, Pomocnice křesťanů, oroduj za nás!" Manžel ještě dobře nechápe toto všechno a proto ledaco nelibě nese. Zde mi právě tato modlitbička pomáhá, aby Matka Boží odvrátila zlo, které hrozí. Ona nás nikdy nezklame, to my lidé ji tolikrát zraňujeme a ona nás znovu bere za ruku a vede dál, cestou, kterou nám Otec určil.

Dalo by se říci, že záznaky se dějí každým dnem, i když jsou to věci, které se dají lidsky vysvětlit. Ano, Matka Boží používá svých dětí, aby pomohla jiným v nouzi. Jednou použije mne, abych pomohla, jindy je zase mně pomoheno. Tak úžasným způsobem učí lidi milovat se navzájem, vidět Krista v každém ubožáku, učí nás pomáhat si, rozdávat sebe i almužny, učí nás přijímat a být vděční, ne se cítit špatně, že musíme přijmout pomoc od druhého. Vždyť naše láska a vděčnost k našemu dobrodinci mu svolává Boží požehnání, což je víc, než co můžeme dát v penězích.

Kdybych měla popisovat všechny události a zásahy Matky Boží, byla by z toho knížka. Ona je prostě všude s námi. Mnoho přání mi Panna Maria splnila, jedno z nich bylo navštívit Svatou Zemi, políbit svatá místa Kristova utrpení, uctít tak našeho Spasitele. Věděla jsem, že mi to Matka Boží může splnit, i když třeba způsobem, o němž netuším. Když pomínu stránku finanční, která to nedovoluje, bylo by zde více problémů, které bych stěžila vyřešila.

Netušila jsem však, že to bude tak brzy. Stalo se to takto: Na svátek sv. Maxmiliána Kolbeho jsem se snažila jít na mši svatou do kostela u "Minoritů" v Brně na Minoritské ulici, protože zde má místo i tento světec. S určitými potížemi i námahou se mi to podařilo, prosila jsem totiž Matku Boží, aby mi pomohla. Když jsem viděla situaci téměř ztracenou, řekla jsem, ať se děje vůle Boží a ať mne Panna Maria vede tam, kam chce, že už to sama nemohu zvládnout, nechtěla jsem ten den zůstat beze mše sv. a možností pro mne již nebylo mnoho. Nakonec jsem to díky Boží pomoci zvládla. Po skončení mše svaté jsem se šla podívat do prostor kostela, které jsem viděla většinou zavřené. Jsou tam schody, které jsou velkou vzácností. V 1. schodě jsou ostatky jesliček, ve 14. schodě ostatky Božího hrobu a ve 28. schodě (posledním) ostatky svatého Kříže. Uctíváním těchto schodů uctíváme trpícího Spasitele, který byl 3x veden po schodech k soudcům, přitom velmi trýzněn a urážen. Je to tedy Svatá země a tak málo lidí o tom, podle mého názoru, ví. Děkuji Matce Boží, že mně k tomuto posvátnému místu zavedla. Teď tam bývá často otevřeno, proto bych chtěla, aby se o tom dovědělo co nejvíce lidí, protože je škoda, aby tolik milosti bylo nevyužito. Člověk získá velké odpustky za pobožnost, kterou vykoná tím, že po kolenou vystupuje nahoru a na každém schodě se pomodlí libovolně.

Matka Boží nás vede ke Kristu trpícímu i ke Kristu zmrtvýchvstalému.

Pro mne je Panna Maria to, co se zpívá v písních k její cti a chvále:

Ty jsi radost našich duší, v tobě krásu ráje tuší.

Ty jsi naše k nebi brána, Ty jsi Archa úmluvy nám dána, hvězda jitřní, jež nám svítí za bouřlivé plavby žití.

Sebe i svou rodinu, přátele, známé, všechny, kdo mne prosí o pomoc i ty, o kterých se domnívám, že pomoci potřebují, svěřuji Matce Boží a důvěřuji Jí.

L. N., Brno

DUCHOVNÍ OBNOVA

Všechny členy fatimského apoštolátu Matky Boží v České republicky i ostatní mariánské ctitele srdečně zveme na duchovní obnovu spojenou s výročním setkáním ve dnech 2. - 3. října 1993 v Třebíči

Veškeré informace na adrese Fatimského apoštolátu, 674 01 Třebíč, Martinské náměstí 20, tel. 0618/210 98, fax 0618/55 22

V rámci duchovní obnovy bude také bohatá nabídka kazet, knížek, obrázků a růženců se Svaté Zemi.

Zahájení na I. mariánskou sobotu 2. října 1993 v kostele sv. Martina v Třebíči - městě

* 9.30 hod. - koncelebrovaná mše svatá (kněze prosíme, aby si vzali alby)

* 11 - 12.30 hod. I část rekolekce duchovní vedení - v kostele

* Přestávka k občerstvení

* Vzájemné předávání zkušeností

* 14 - 15.30 hod. - II. část rekolekce

* V závěru praktická aplikace

* Možnost dotazů - v kostele

* 16.30 hod. - odjezd autobuse do Přibyslavic - mariánské poutní místo - 9 km

* 17 hod. - zahájení mariánského večeraďa u Panny Marie v Přibyslavicích

* Modlitby k I. sobotě se mši sv.

* Zakončení v 19. hod.

Neděle 3. října 1993 - druhý den duchovní obnovy

* 8 hod. - slavná mše sv. za mariánské růže

* 10 hod. - v kině Moravia (asi 3 min.) evangelizační pořad Svatá Země - slovem i obrazem

* Odpoledne na Martinském nám. u kostela zábavný kulturní program - dechová hudba, domácí občerstvení, přátelské posezení

* 16 hod. - slavnostní fanfáry zahájí tradiční mariazzelskou slavnost v kostele sv. Martina v Třebíči

* 18 hod. - slavná mše sv. za účasti hostů z domova i zahraničí

* Zakončení světelným průvodem městem se starobyrou poutní sochou Panny Marie

Prosíme všechny členy Fatimského apoštolátu, aby se zúčastnili této výroční duchovní obnovy.

Aktivisté z větších center, prosíme, vypravte na sobotu autobus.

Finanční náklady budou minimální.

V sobotu v poledne bude čaj, chléb, pomazánka pro všechny zdarma.

Ubytování bychom rádi domluvili v rodinách našich členů z Třebíče.

V neděli po celý den budou u kostela v provozu stánky s našim domácím občerstvením - pro účastníky obnovy za režijní ceny.

V kině na Svatou Zemi - vstupné dobrovolné.

KATECHISMUS KATOLICKÉ CÍRKVE

(Přeloženo z Catechisme de l'Eglise Catholique - Mame/Plon - novembre 1992, kap. 2357 až 2359)

Mravní čistota a homosexualita

Homosexuálními se rozumějí vztahy mezi muži a ženami, kteří pociťují sexuální přitažlivost k osobám stejného pohlaví. Homosexualita na sebe brala velmi různé formy podle staletí a kultur. Její psychologická geneze zůstává nevysvětlenou.

Tradice, opírající se o Písmo Svaté, které homosexualitu hodnotí jako těžkou zvrácenost (Gen 19,1-29; Řím 1,24-27; 1 Kor 6,10; 1 Tim 1,10), vždy prohlašovala, že "akty homosexuální se vymykají z jakéhokoliv lidského řádu."

Příčí se přirozenému zákonu. Zbavují sexuální akt zcela jeho účelu, totiž darování života. Nepocházejí z pravé citové a sexuální kompletnosti.

Nemůžeme je tedy v žádném případě schvalovat.

Nezanedbatelné množství mužů a žen projevuje silné homosexuální tendence. Nevybírají si sami své

postavení homosexuálů. Homosexualita představuje pro většinu z nich závažnou zkoušku. Máme je přijímat s respektem, soucitem a ohleduplností. Vyhňeme se ve styku s nimi jakékoliv nespravedlivé diskriminace. Tyto osoby jsou povolány, aby ve svém životě uskutečňovaly vůli Boží, a jsou-li křesťany, aby spojovaly s obětí kříže Kristova všechny obtíže, které je mohou potkávat v důsledku jejich kondice.

Homosexuální osoby jsou zvány k mravní čistotě. Pomocí ctnosti sebeovládání, rozvíjením vnitřní svobody, často také podporou nezištných přátel, pomocí modlitby a svátostí mohou a měly by se poznenáhlu ale rozhodně přibližovat křesťanské dokonalosti.

Žádný věřící by však neměl přijímat homosexualitu jako normální zjev v lidské společnosti.

Přeložil F. Malinák

OTEVŘENO DALŠÍ KATOLICKÉ GYMNÁZIUM

Slavnostní mši svatou v chrámu sv. Martina v Třebíči v neděli 5. září byl oficiálně zahájen provoz Katolického gymnázia v Třebíči. Biskupský vikář a děkan P. Pavel Dokládál vyzvedl povinnost této školy sloužit Církvi a Ježíši Kristu. Gymnázium má vychovávat proroky, kteří mluví ve jménu Božím, to je poslání katolické inteligence. Dnes kdy je mezi námi mnoho falešných proroků, kteří říkají to, co lid chce slyšet, potřebujeme skutečné proroky Boží jako soli - zdůraznil Otec Dokládál. Poslanec Českého parlamentu a místopředseda Výboru pro školství, tělovýchovu a humanitární záležitosti ing. Jiří Karas řekl, že péče o vzdělání patřila vždycky k poslání římskokatolické církve. Katolické gymnázium má vychovávat k "šlechtictví ducha", jež se projevuje především odmítnutím té hierarchie hodnot, ke které směřuje dnešní doba: na prvním místě stojí vydělávání peněz, požitky a kariéra za každou cenu. Katolické gymnázium má vést studenty k tomu, aby poznatky získané studiem nehleděli na prvním místě využít pro svůj úspěch a blahobyť, nýbrž pro svůj duchovní růst a službu druhým. Tomuto poslání musí zůstat Katolické gymnázium věrno i za tu cenu, že to nebude zrovna populární. Je třeba v duchu J. A. Komenského opustit dosavadní směr ve školství, který staví vědomost před mravní výchovu. Vzdělání a odborná kvalifikace mají sloužit mravní výchově, utváření eticky kvalitních osobností. To je pravé poznání, jež má katolické gymnázium svým studentům zprostředkovat. Paní ředitelka Velebová informovala o humanitním zaměření ústavu, v němž převažuje důraz na výuku jazyků, historie a duchovních disciplín. Gymnázium má prozatím jedenáct členů profesorského sboru. -mm-

ZASVĚCENÍ TŘEBÍČE

Dle příkladu z 5. července letošního roku na Velehradě zasvětilo duchovenstvo Třebíče toto město Panně Marii v neděli 29. srpna. Po ranní mši svatě krácel průvod asi dvou tisíců lidí celým městem v doprovodu skautů a družiček.

Při té příležitosti se uskutečnil také odpolední program mládeže se sportovními utkáními, duchovními akcemi a slavnostním zapálením posledního prázdninového tábora. Budou trebičského příkladu následovat i další města?

CÍRKEVNÍ DAŇ A SVOBODA CÍRKVE

Václav Uherský

(pokračování z minulého čísla)

V Itálii se využívá tzv. mandátní daně. V daňovém systému je uzákoněno, že pro určitou část daně může poplatník stanovit účel jejího použití. Může tedy rozhodnout, aby tato část daně byla věnována pro potřeby církve. U tohoto systému se nedosahuje takového stupně nezávislosti církve jako u církevní daně aplikované v Německu, Dánsku a Švýcarsku.

Mohlo by se zdát, že nejlépe zaručuje svobodu a nezávislost církve systém, které pracuje především se sbírkami a s dary. Tomu ovšem nenasvědčují zkušenosti ani z USA, ani z Francie. Církve v USA netrpí nouzí, ale stala se závislá na sponzorech, kteří se rekrutují především z řad velkokapitalistů. Americké církvi je vytýkáno, že díky své závislosti na bohatých sponzorech chodí kolem problémů jako je rasová diskriminace a občanská práva jako kolem horké kaše. Případy, že duchovní musel opustit své působíště, protože nemluvil tak, jak si jeho obec, která jej vydržuje, přála, nejsou ojedinělé. Duchovní musí věnovat značnou pozornost zajišťování prostředků. Organizují společenské akce, bazary a sbírky.

Ve Francii je církve od r. 1905 odkázána sama na sebe. Výsledkem je její narůstající chudoba. Ta se projevuje nejen v chátrajícím stavu církevních objektů, ale i ve velmi nízkých příjmech francouzských duchovních. Pro pokrytí potřeb církve jsou organizovány sbírky, kterým se říká "denier du cult" - kultovní haléř. Výnos sbírek putuje na biskupství, kde se prostředky rozdělují, aby mohly být vyplaceny kněžím základní platy, které pak doplňují prostředky ze štůly a vedlejších příjmů. Výsledné platy leží sotva na hranici minimálních zákonných příjmů. Téměř polovina francouzského kléru si proto přivydělává ve vedlejších zaměstnáních. Tato hrdinská chudoba vyvolávala nejdříve obdiv, ale ten postupem času opadl. Kněží, a to především mladí, si stěžují ani ne tak na samotnou chudobu, jako na nízký společenský status, do kterého je nízký příjem stává. Nejsou závislí na státu, ale musí brát velký ohled na bohaté ve své farnosti, kteří mají v rukou hlavní zdroj jejich příjmů.

Přednosti systému financování pomocí církevní daně

1. Systém zajišťuje více méně stabilní hladinu příjmů, s níž je možno počítat při tvorbě projektů a zpracování rozpočtů.

2. Návaznost na daňový systém představuje základnu pro přiměřenou výši poplatků podle výše příjmů poplatníků.

3. Zajišťuje nezávislost církve na státu. Stát sice zajišťuje za úplaty vybírání daně, v čemž je církve na něj odkázána, ale stát to dělá s vědomím, že stabilní zajištění finančních prostředků umožňuje

církvi rozvíjet sociální, charitativní a kulturní aktivity, které by jinak musel vlastními prostředky a na vlastní náklady zabezpečit stát.

4. Duchovní nemusí věnovat trvalou pozornost zajišťování potřebných finančních prostředků a mohou se věnovat pastoračním úkolům.

Námítky proti systému církevní daně

Přes evidentní výhody, které tento systém financování znamená pro nezávislost církve, není možno nevidět i negativní aspekty.

a) První námítka proti systému daní ve srovnání s dobrovolnými příspěvky a dary tvrdí, že tento systém má donucovací charakter. To ovšem platí jen do určité míry. Tento systém totiž předpokládá dobrovolné rozhodnutí náležet té či oné církvi. Kdo se dobrovolně stává příslušníkem určitého společenství, nemůže se vyhábat svým závazkům s poukazem na jejich "nedobrovolný" charakter. V tomto smyslu nutno dát za pravdu tvrzení, které napsal svého času hesenský biskup ve svém pastýřském listě, že církevní daň představuje pouze jinou, neosobní formu dobrovolných darů, které byly v prvotní církvi zcela samozřejmé.

b) Druhou námítkou je výtky, že církve se nestydí vymáhat poplatek i od těch, kteří jsou jen matrikoví věřící a nijak nevyužívají služeb církve. Ani tato námítka není oprávněná. Daňový odvod nelze chápat jako poplatek za konkrétní protislužbu. V církvi stejně jako v každé jiné společnosti platí, že opravdu aktivní je jen část jejich členů a není v jejich silách rozdělovat své členy na nějaké vrstvy. Zpravidla i u vlašnějších existuje alespoň povědomí, že církve představuje sociálně prospěšnou instituci, kterou je vhodné podporovat.

c) Daňová povinnost představuje důvod k rozchodu s církvi. Pro toto tvrzení neexistují konkrétní důkazy. Z průzkumu, který byl svého času uskutečněn ve Frankfurtu, vyplynulo, že církevní daň nebývá prvním, a pokud vůbec pak spíše až posledním důvodem pro odpad od církve. Skutečné důvody leží hlouběji a mají komplexní charakter. Jak napsal kardinál König, poplatky nejsou důvodem, nýbrž jen záminkou rozchodu s církvi. Skutečný důvod spočívá v tom, že pro mnohé církve ztratila svůj význam.

d) Církve má zůstat chudou. Požadavek vrátit se plně k prapůvodní chudobě prvotní církve přehlíží realitu a nároky dnešního života církve. Finanční prostředky představují pro církve legitimní funkci při mnohotvárném charakteru služeb, které církve poskytuje. Pochopitelně materiální zajištění nesmí vést k tomu, aby ochromilo duchovní síly církve, takže vnější tvářnost by sice vypadala dobře, ale vnitřní situace by se stávala povážlivou.

e) Nelze bezprostředně ovlivňovat využití prostředků z církevní daně. Kritikové církevní daně by chtěli získat bezprostřední vliv na použití církevních finančních prostředků. K tomu je možno říci, že ani u daně odváděné státu nemá poplatník možnost bezprostředně ovlivňovat způsob využití. V jednom i druhém případě se předpokládá jeho důvěra k volným zástupcům, kteří o využití prostředků rozhodují a také je kontrolují. V případě církve jsou to zástupci v diecézních radách, kteří podle kánonu 492, § 1 - 3 sledují hospodaření s církevními finančními prostředky. O způsobu použití a výsledcích hospodaření jsou věřící vhodným způsobem informováni. Církevní zákoník v kánonu 537 požaduje, aby i v jednotlivých farnostech byl ustaven z odpovědných a náležitě vzdělaných věřících výbor pro správu majetku, který dbá o zabezpečení a správné využití prostředků svěřených církvi. O jejich povinnostech a právech hovoří rovněž kánon 1284.

Jako příklad finančního rozpočtu jedné diecéze uvádíme přehled hospodaření německé diecéze Limburg v roce 1988 (podle Bistum Limburg, Pattloch Verlag 1988):

počet katolíků	870 000
počet farností	279
diecézních kněží	398
řádových kněží na farách	71
jáhnů	27
seminaristů	69
sociálních pracovníků	110
katechetů na veř. školách	2 800
zaměstnanců ve správě	521

příjmy

	v tis. DEM	%
církevní daň brutto	224 482	86,2
sbírky	9 040	3,5
státní dotace	4 804	1,8
výnosy z majetku	3 458	1,3
jiné příjmy	18 530	7,2

Celkem	260 314	100,0

výdaje

osobní výdaje	137 301	52,7
investiční výdaje	33 600	12,9
věcné výdaje	89 413	34,4

Celkem	260 314	100,0

Z toho bylo věnováno

pro potřeby misí a světové církve	7 260 970,- DEM
na charitativní účely	28 120 000,- DEM
mimofarní pastorece (vojsko, nemocnice apod.)	16 859 000,- DEM
vzdělávání dospělých	12 054 000,- DEM
práce mezi mládeží	8 997 000,- DEM

Za realizaci srážek církevní daně zaplatilo biskupství státu částku 6,8 mil DEM (3,3%).

(pokračování příště)

Už po čtvrté od pádu socialistické soustavy shromáždil 43. mezinárodní kongres "Církev v nouzi" ve dnech 2. až 5. září 1993 zástupce různých místních církví, aby autenticky a kompetentně zvažovali současnou krizovou situaci a hledali cesty vedoucí ke společné budoucnosti nás všech. Proto je kongres jednou z nejdůležitějších událostí katolické církve v Evropě a jeho význam přesahuje církevní rámec. Zúčastnil se ho i náš redaktor, kterému svůj příspěvek předal profesor Konrád Feiereis z Erfurtu.

My, Evropané, jen těžce a pomalu bereme na vědomí, že naše doba je dobou přelomu, což znamená víc, než jen politické a hospodářské změny, a která je jistě jedním z nejdůležitějších údobí dějin. S pádem komunismu na našem kontinentě se mění nejen zeměpisné hranice, systémy vlády a dosavadní sociální poměry, ale i duchovní základy a hodnotová orientace našeho dosavadního života a soužití. Zatímco v západní části se hodné lidi pokouší ponechat si dále své dosavadní názory a zvyklosti, lidé na Východě prožívají totální zvrát své dosavadní existence. Je však nápadné, že symptomy krize se neomezuje jen na území bývalého východního bloku, ale otrásají i společenskými základy západní civilizace. Tak nacházíme agresivitu, násilí, nenávisť k cizincům, nacionalistická hnutí např. v Německu nejen na východ od Labe; po zločinech v Hoyeswerde a v Rostocku byly další v Solingenu a v Möllu. Nedostatek orientace a z něho vyplývající zkušenost nesmyslnosti, strach z budoucnosti a směřování k individuální a národní roztržnosti jsou kritérii naší dnešní změněné duchovní situace v celé Evropě. Nejzodpovědnější od katastrofálních událostí v bývalé Jugoslávii začínáme tušit, že dosavadní duchovní a etické principy, které se v novověku staly základem našeho spoluzítí, už nejsou nosnou silou, že už jsou dokonce v rozkladu.

Nikdo dnes nedokáže říci, zda se stavba společného evropského domu podaří, nebo zda nás nacionalismus a anarchie strhne do zmatku, který by mohl zničit a pohltit celé krajiny a jejich obyvatelstvo. Duchovně viděno, zdá se, že naše současná generace dospěla k rozhodujícímu bodu obratu, protože ne nadarmo se ve filosofii mluví o konci doby osvícení, o postmoderně, o New Age atd. Podívali jsme se na duchovní základy minulých staletí, kterým říkáme "NOVOVĚK", zjistíme, že jsou ve znamení utopii pokroku, a teď je s nimi konec.

Etymologicky slovo "utopie" znamená totéž jako "nikde", "na žádném místě". Na rozdíl od Platonovy nauky o státě stejně jako návrh Thomase Mora ("Utopia" 1516) a Thomase Campanelly ("Sluneční stát" 1602), které jsou zaměřeny téměř vertikálně (od přirovnání k jeskyni vzhůru k principu spravedlnosti a vrcholí ideou dobra u Platona), jsou nekřesťanské novověké utopické návrhy společnosti koncipovány horizontálně, jeví se jako výsledek historického vývoje, jsou to "utopie času", které chtějí ono "nikde", onen sen, přeměnit v "někdy". Tato druhá skupina utopických idejí státu často není ničím jiným, než sekularizovanou eschatologií, která chce zcela konkrétní "utopickou politikou" násilím vytvořit ráj na zemi.

Když na podzim 1989 došlo k politickým změnám v Evropě, v mnoha křesťanech vzklíčila naděje, že s koncem státem nařizovaného militantního ateismu nastane nové jaro církve a křesťanství. Což tato kultura a tradice křesťanského Západu, komunisty umlčovaná a potíraná, se svým nesmírným bohatstvím nebude přitažlivá pro člověka vyrostlého v ateismu, když vezmeme křesťanskou nebo z křesťanství vycházející filosofii, teologii, umění, architekturu, literaturu a hudbu, vytvořené za dobu skoro dvou tisíciletí, kulturu jedinečnou v dějinách lidstva, která je zároveň klíčem k pochopení vlastních historických kořenů? Návrat širokých vrstev obyvatelstva ke křesťanství dosud nenastal, pokud to mohu posoudit ze svého hlediska. Spíš v těchto dnech čtu v novinách o děsném úpadku

hodnotných venkovských kostelů v Sasku-Anhaltsku a v Durynsku a jejich cenných varhan; autor mluví o "většinou zanedbaných a zhanobených památkách v někdejších NDR", jejichž krása vybledla a jejichž věhlas oněměl; jmenuje kostely, které zpusťovali vandalové, jmenuje společenství, kde je na kostelních dveřích pozvánka na "Mini-Playback-Show", "Karaoke místo kostelní hudby". Těto skutečnosti se musíme dívat do očí, nechceme podléhat sebeklamu. Sírání ateismu se po politické změně nepodařilo zastavit; naopak sekularizovaná západní industriální společnost je mnohdy doprovázena od nás nečekanou, nezvyklými způsoby projevovanou nenávistí k církvi a křesťanství jednotlivých médií, historiků a novinářů; jsou slepi ke všemu dobrému, co církve na Východě uchovaly a trado-

KONEC UTOPIÍ

ZNÁJÍ KŘESŤANÉ CESTU?

valy, ale pídí se po skutečných či domnělých selháních jednotlivých církevních představitelů. Tyto a další fenomény nás připravují na to, že obě církve budou muset ve východním Německu žít v diaspoře, která není jen konfesionální, ale chladnou, osamělou sekulární diasporou. Teoretický ateismus a marxismus je jakoby doplňován praktickým materialismem veskrze požitkářského způsobu života; kolektivismus socialistické společnosti je vystřídán naprostou individualizací.

Kde najdeme vysvětlení a co nám dává důvod k naději? Je-li pravda, že před člověkem dnešních dnů je nevyhnutelně rozhodující zvrát, pokud se týká jeho vztahu ke stvoření, sociální spravedlnosti, k technice, problémům sever-jih, musíme se nad tím zamyslet hlouběji. Vede nás to k otázce: Jak obraz světa ovládá lidi naší doby? Jaký vzor či model světa je základem jejich - našeho - smýšlení a jednání? A speje k neodvolatelnému konci? Je to obraz světa filosofie a fyziky, který od r. 1600 razil moderní utopie pokroku, a je stále charakteristický pro každou průmyslovou společnost, ať na Východě nebo na Západě. Tento obraz světa vycházel z axiomů, že nahromadění materiálních statků je předpokladem neomezené svobody a osobního štěstí, a že pokrok je třeba chápat jako stále rostoucí a stupňující se materiální produkci. Za "architektury" takového "strojového modelu" jsou dnes považováni Bacon, Descartes a Newton; stvořili "studený bezcitný vesmír skládající se výlučně z mrtvé hmoty"; od "světa čistě z hmoty (materie) bylo k čistému materialismu už velice blízko" (Jeremy Rifkin). Jinak řečeno, způsob jak zacházet se světem a s lidmi se na Východě a Západě tak moc neliší, není velký rozdíl mezi socialistickou a pozitivistickou filosofii, protože jejich společným kořenem je novověká víra v pokrok.

Ve světě, kde platí toto strojové paradigma, ať na Východě či na Západě, neexistuje žádné tajemství, žádné okouzlení, nic podivuhodného - a není v něm žádné Boha. "Bůh odešel, aniž by zanechal nějakou otázku", tak charakterizoval v minulém století svět z pozitivistického hlediska August Comte. V tomto světě je proklamován konec metafyziky právě tak

jako relativita každého systému hodnot, na místo "thaumazein" nastupuje experiment, neboť prý jen experimentální přístup k přírodě zaručuje "objektivní" vědění, a proto vede k vládě nad přírodou. V takovém světě je člověk objektem jako každý jiný a okraden o svou důstojnost koruny tvorstva. Katastrofálním důsledkem až dodnes je z toho odvozená these: Toto prý je jediná cesta k pravdě.

Karel Jaspers v r. 1931 v knize "Die geistige Situation der Zeit" (Duchovní situace doby) jasně dokazuje, že vztah lidí k bytí a k času se úplně změnil. Podle Jaspersse ztratil moderní člověk vědomí svého bytí, to se rozplynulo. Tím se člověk vzdálil od svého základu a od svého středu a zároveň zabsolutizoval vědomí času. To podle Jaspersse konkrétně znamená: neexistuje nic trvalého, je jen stálá změna. Věda a technika ztělesňují stálé změny, pohyb se stává samoúčelným; stálá dynamika, neúnavnost, ohlušování aktivitou, to jsou charakteristiky dnešního života. My, teologové, říkáme jevům, které Jaspers popisuje, ztráta transcendentna moderního člověka, jeho neschopnost překročit viditelnou a měřitelnou realitu, neschopnost k náboženství v nejširším smyslu, neschopnost uznat svatost, tremendum, jakékoliv vazby na absolutno.

V těchto dnech budeme přemýšlet o obtížném procesu, jakým může Evropa dorůst k jednotě. Přejde řeč na naděje a zklamání, frustrace a úzkosti. V našem znovuzjednoceném Německu zjišťujeme, že v mnoha hlavách ještě do značné míry přetrvává zeď, že duchovní jednoty bude dosaženo obtížněji než politické a hospodářské, že odcizení bude překonáváno jen postupně. Ale díváme se tomu?

Pro mnoho lidí na Východě měl marxistický obraz světa a člověka jakousi skoro náboženskou funkci. Když se najednou rozplynul, nastalo duchovní vakuum, jakému není rovno. Vedle pozitivních hodnot demokratické společnosti, jako je svoboda, sebeurčení, lidská práva vůbec, se najednou objevily negativní zkušenosti jako "modla" bohatství, bezohlednost volně žijící společnosti, zdánlivě naprostá nezávislost jakýchkoliv mravních norem a zničení všech základních stereotypů dosavadního způsobu života a jednání. Musíme si uvědomit, že utopie pokroku platí i na Západě, žije také z víry ve stále rostoucí blahobyt; vidíme, že podle všeho největší péče společenského a sociálního společenství je věnována "ekonomické základně" a že i tato, z pozitivismu vycházející utopie, je křehká, nenese náš život, nezaručuje budoucnost. Musíme uznat, že v německém sociálně tržním hospodářství se slovo "tržní" píše stále větším písmem, ale slovo "sociální" stále menším, a že ani v takové společnosti se Bůh nevyskytuje. Kde středem všeho se stalo "mít" a slovo "být" se ocitlo na okraji - to např. ukazuje Gabriel Marcel ve své Filosofii, Erich Fromm v Psychoanalýze - tam se nedá očekávat duchovní orientace a naděje na lidštější svět je marná. Lidé Východu, v Německu i v Evropě, nechtějí být špatně chápáni: těší se z pádu komunismu právě tak, jako se bojí oživnutí starých strašidel zprava či zleva; jsou vděční za svobodu a demokracii, ale jen pomalu se učí chápat, že tržní hospodářství samo o sobě ani člověka nechrání a nezachovává, ani nekonstituuje systém hodnot. Znají církev, známe my, křesťané, cestu z dnešní krize?

(pokračování v příštím čísle Světla)

GLAS KONCILA K MEDJUGORJE

(dokončení ze str. 4)

cesta papeže do zahraničí (Pavla VI. do Jeruzaléma), nebo volba Poláka Karola Wojtyly papežem (Jan Pavel II.). K významným sdělením listu patří také první vyjádření biskupa z Mostaru, Pavlo Žanice ze srpna 1981 ke zjevení Panny Marie v Medjugorje. Protože Žanic se později stal velkým odpůrcem Medjugorje, uvádíme přesně znění jeho tehdejšího prohlášení:

"Děti nelžou"

1) Veřejnost od nás očekává vyjádření k událostem ve farnosti Medjugorje, kde šest dětí tvrdí, že se jim zjevila Panna Maria. Když o tom přináší zprávy novináři, kteří jsou přesvědčenými ateisty, pak je samozřejmě, že popírají skutečnost toho, o čem mluví děti, protože vycházejí z toho, že ani Bůh ani matka Boží neexistují. Pro věřícího je však přesto nepochopitelné a urážlivé, že se o tom píše takovým způsobem a bez jakéhokoliv důkazu je vyslovováno pode-

zření, že děti byly navedeny.

2) Tyto tiskové zprávy pocházejí z pera lidí, kteří o víře umějí psát jenom ironicky nebo odpadlicky, z pozice síly, jen obžalovávat bez důkazů. Kromě dalších četných podezření je kněžím také připisováno, že "shromáždili děti bez vědomí rodičů a snažili se jim vsugerovat, že viděly Matku Boží v lidské podobě".

3) Není také správné, že církevní úřady se od událostí v Bijakoviči distancovaly a prohlásily je za pověru. Litujeme velmi, že katolická církev v Hercegovině je veřejnosti obviňována z politických a závadějících úmyslů.

4) Pokud jde o zjevení a zázraky všeobecně, jsou věřicím možná. Nemůžeme popřít Ježíše Krista a životy svatých. Je ostatně známo, jak opatrná byla církev, než vyřkla kladný úsudek o zjeveních a zázracích v Lurdech, ve Fatimě a jinde.

5) Známo je také, že zbožné duše často tvrdí, že něco vidí, co se později ukáže být halucinací, psychickým zážitkem nebo obyčejnou nepravdou.

6) Co říci k událostem v Bijakoviči? Jisté je, že děti nikdo, a už vůbec ne církev, nenaváděl, aby říkaly nepravdu. V této chvíli všechno nasvědčuje tomu,

že děti nelžou. Zůstává nejdůležitější otázka: Jedná se zde o subjektivní zážitky, nebo o něco nadpřirozeného?

7) Když se židé snažili přinutit apoštoly k mlčení, řekl chytrý a proslulý znalec Písma, Gamaliel, veleradě: Pochází-li tento záměr a toto dílo z lidí, rozpadne se samo: pochází-li z Boha, nemůžete je zničit (Sk 5,38-39). To je i naše stanovisko v této chvíli.

Biskupský ordinariát Mostar

K tomu na vysvětlenou:

Jelikož GLAS KONCILA je oficiální tribunou chorvatských biskupů, je tento výňatek velmi významný. Neuznali za vhodné uveřejnit pozdější negativní veřejná prohlášení mostarského biskupa, ale toto první. Z toho se usuzuje, že je to i stanovisko biskupů. Biskup Žanic se mezitím pro stáří vzdal úřadu a je na klinice ve Splitu. Trpí duševními poruchami. Jeho chování v nemocnici bylo pro mnohé šokem. Jak se zdá, biskup se nikdy nevyrovnal s vnitřním konfliktem své duše, do něhož jej údajně uvrhla změna smýšlení o Medjugorje.

SVĚTLO - týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějská s.r.o. Olomouc. Sazba a grafická úprava Jaroslav Novotný, tisk Matice cyrilometodějská s.r.o. Olomouc. Šéfredaktor PhDr. Radomír Malý. Redakce: Mendlovo náměstí 1a, Brno, PSČ 602 00. Administrace: Matice cyrilometodějská s.r.o., Dolní nám. 24, Olomouc, PSČ 771 00. Telefon redakce 05 / 43 32 11 18 kl. 271, telefon administrace 068/ 52 228 03. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č.j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993.

Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.) se podřizujeme konečnému úsudku církve.

Postovně uvržováno

Novinově vylatně

Odesílatel:
Matice cyrilometodějská s.r.o.
Dolní nám. 24
771 00 Olomouc